महाबीज®

४० वा

वार्षिक अहवाल

२०१६-२०१७

महामंडळाचं
महाबीज

महाराष्ट्र राज्य बियाणे महामंडळ, मर्यादित, अकोला.

४० वा वार्षिक अहवाल

२०१६-२०१७

अनुक्रमणिका

अ.क्र.	विषय	पान क्र.
१.	आमसभेची सुचना	३
२.	संचालकाचा अहवाल	७
३.	सचिवीय अंकेक्षण अहवाल	२६
४.	लेखापरीक्षकांचा स्वतंत्र्य अहवाल	२८
५.	ताळेबंद	३६
६.	नफातोटा पत्रक	३७
७.	ताळेबंदाशी संबंधित अनुसूची	५०

टिप - हा वार्षिक अहवाल, इंग्रजी वार्षिक अहवालाचे भाषांतर करुन तयार केलेला आहे.

विद्यमान संचालक मंडळ	श्री.विजयकुमार, भाप्रसे	अध्यक्ष
	श्री.ओमप्रकाश देशमुख, भाप्रसे	व्यवस्थापकीय संचालक
	श्री.सचिन्द्र प्रताप सिंह, भाप्रसे	संचालक
	श्री.संजय शामराव धोत्रे (खासदार)	संचालक
	श्री.वल्लभराव तेजराव देशमुख	संचालक
	श्री.विनोद.के.गौर	संचालक
	श्री.संजय.बी.खताळ	संचालक
	श्री.विश्वनाथन मोहन	संचालक
	श्री.संजय के.मेहता	संचालक
	डॉ.अनिता बी.चोरे	स्वतंत्र महिला संचालक

लेखा परिक्षक मे.टी.ए.सी.एस.ॲन्ड कंपनी सनदी लेखापाल, नागपुर

श्री.राम ठक्कर ॲन्ड असोशिएटस,सेक्रेटेरीअल ऑडीटर, अकोला

बॅंकर्स बॅंक ऑफ महाराष्ट्र

पंजीकृत कार्यालय 'महाबीज भवन', कृषिनगर, अकोला.

कार्यकारी अधिकारी	श्री.एस.एम.पुंडकर	महाव्यवस्थापक (उत्पादन)
	श्री.संजय ठकरार	महाव्यवस्थापक (वित्त व प्रशासन)
	श्री.आर.जी.नाके	महाव्यवस्थापक (विपणन)
	श्री.पी.एस.लहाने	महाव्यवस्थापक (गु.नि.)
	श्री.अे.टी.चोपडे	प्रभारी महाव्यवस्थापक (प्रक्रिया व अभियात्रिकी)
	श्री.विनय एच.वर्मा	कंपनी सचिव तथा उपमहाव्यवस्थापक (अंकेक्षण)

महाराष्ट्र राज्य बियाणे महामंडळ मर्यादित

नोंदणीकृत कार्यालय महाबीज भवन कृषि नगर,

अकोला - ४४४ १०४

(कंपनी कायदा १९५६ नुसार पंजीकृत संस्था)

(CIN No. U01200MH1976SGC018990)

आमसभेची सूचना

(केवळ महाबीज भागधारकांसाठी)

प्रति,
सर्व सन्माननीय भागधारक,

महाराष्ट्र राज्य बियाणे महामंडळाच्या भागधारकांची ४० वी (चाळीसावी) वार्षिक सर्वसाधारण सभा डॉ.पंजाबराव देशमुख कृषि महाविद्यालय, कृषिनगर, अकोला ४४४१०४ येथील दिक्षांत सभागृहात, बुधवार दिनांक ०४ ऑक्टोंबर २०१७ रोजी दुपारी १.०० वाजता पुढील कार्यवाही पूर्ण करण्यासाठी भरविण्यांत येत आहे. सर्व भागधारकांना आमसभेला उपस्थित राहण्याची विनंती करण्यांत येत आहे.

सामान्य कार्यवाही

१. महामंडळाचे दिनांक ३१ मार्च, २०१७ रोजी संपलेल्या वर्षाकरिता तयार केलेल्या नफातोटा पत्रक व त्या तारखेपर्यंतची स्थिती दर्शविणारे ताळेबंद व त्यावरील संचालकांचे अहवाल आणि लेखा परिक्षकांचे अभिप्राय यावर विचार करणे आणि त्यास मान्यता देणे.

२. भागधारकांना १२.५ टक्के लाभांष देणे बाबत विचार करणे व त्यास मान्यता देणे.

विशेष कार्यवाही

३. महाराष्ट्र शासन, मुंबई यांचेकडुन नामनिर्देशन प्राप्त झाल्यानूसार तथा महामंडळाच्या संचालक मंडळाच्या १८७ व्या बैठकीमधे घेण्यात आलेल्या निर्णयानूसार डॉ. अनिता भगवंतराव चोरे, प्राध्यापक, डॉ. पंजाबराव देशमुख कृषि विद्यापीठ, अकोला यांची या वार्षिक सर्वसाधारण सभेच्या दिनांकापासून पुढील ३ वर्षाकरिता स्वतंत्र महिला संचालक म्हणून नियूक्ती करणे.

ठिकाण : अकोला
दिनांक : ०७/०९/२०१७

संचालक मंडळाच्या आदेशानुसार
म.रा.बि.म.मर्या. करिता

(विनय वर्मा)
कंपनी सचिव

टीप :

१) ज्यांना सभेत उपस्थित राहण्याची व तेथे मतदान करण्याची अर्हता असेल अशा भागधारकांना प्रतिनिधी मार्फत सभेत उपस्थित राहण्याचा व मतदानाचा हक्क आहे. प्रतिनिधी हा महामंडळाचा भागधारक असणे आवश्यक नाही.

२) मात्र सन्माननीय भागधारकांनी नेमलेल्या प्रतिनिधींना, आमसभेत होणाऱ्या कार्यवाही संबंधीत ठरावांबाबत जर मतदान झाल्यास फक्त मतदानातच भाग घेता येईल. परंतु सभेच्या चर्चेत प्रत्यक्ष सहभागी होण्याचा अधिकार राहणार नाही अथवा सभास्थानी मंचावर येउन कसल्याही प्रकारचा मुद्दा उपस्थित करता येणार नाही.

३) वार्षिक अहवाल स्वतंत्ररित्या भागधारकांच्या अधिकृत पत्त्यावर पाठविण्यात येत आहेत. अहवालासोबत प्रतिनिधी नेमावयाचा सर्वसाधारण फॉर्म जोडलेला आहे. प्रतिनिधीत्वाचा फॉर्म, वैध ठरविण्यासाठी त्यावर एक रूपया इतक्या किंमतीचे रेव्हेन्यु स्टॅम्प लावुन त्यावर भागधारकाची स्वाक्षरी असणे अनिवार्य आहे. असे फॉर्म महामंडळाच्या नोंदणीकृत कार्यालय, महाबीज भवन कृषि नगर, अकोला ४४४ १०४ येथे सभेच्या वेळेच्या ४८ तासांपूर्वी पोहचणे आवश्यक आहे.

४) सभासदांच्या सोयीकरीता अहवालासोबत उपस्थिती पत्रिका संलग्न केली आहे. सभासद / प्रतिनिधींना विनंती करण्यात येते की, उपस्थिती पत्रिकेवर स्वाक्षरी करून सभेच्या ठिकाणी जमा करावी.

५) महामंडळाच्या आमसभेत घोषित केलेले लाभांश सन २००९-१० ,सन २०१०-२०११, सन २०११-२०१२, २०१२-२०१३, २०१३-२०१४, २०१४-२०१५ आणि २०१५-२०१६ हया सात वर्षाचे अनक्लेम आहेत. भागधारकांना पुनश्च विनंती की, मुदत संपल्याने स्वतःजवळच राहीलेल्या लाभांश वारंटस्‌ची मुदत वाढवून देण्यासाठी कंपनी सचिव यांचे कार्यालयात, महाबीज भवन कृषिनगर, अकोला या पत्त्यावर संपर्क साधावा. कारण जर भागधारकांनी वर्ष २००९-१० पासून चे लाभांश वॉरंटस्‌ वटविले नाही तर, कंपनी कायदा २०१३ च्या कलम १२४ नुसार इन्व्हेस्टर एज्युकेशन आणि प्रोटेक्शन फंडमध्ये हस्तांतरीत करण्यात येईल व त्यानंतर हस्तांतरीत केलेल्या रकमेवर अथवा महामंडळावर कुठलाही हक्क राहणार नाही.

६) भागधारकांना विनंती की, त्यांनी आपल्या पत्त्यातील बदल महामंडळास त्वरीत कळवावा.

७) सभासदांना / सभासदांनी नियुक्त केलेल्या प्रतिनिधींना विनंती करण्यात येते की, वार्षिक सर्वसाधारण सभेला उपस्थित राहतांना वार्षिक अहवाल सोबत आणावा.

८) सभासदास नामनिर्देशन करावयाचे असल्यास अहवालासोबत नामनिर्देशनाचा फॉर्म संलग्न केला असून या सुविधेचा लाभ घ्यावा. सदर फॉर्म पुर्ण माहिती भरून व स्वाक्षरी केल्यानंतर महामंडळाच्या नोंदणीकृत कार्यालयात महाबीज भवन, कृषिनगर, अकोला.४४४ १०४ येथे पाठविणे आवश्यक आहे.

९) कंपनी कायदा मंत्रालयाच्या हरित पुढाकार योजने अंतर्गत भागधारकास ई-मेल सुविधेप्रमाणे अहवाल प्राप्त करुन घेता येईल. सदरहु भागधारकांनी त्यांचा ई-मेल आयडी कंपनी सचिव कार्यालयास hocs@mahabeej.com या ई-मेल आयडीवर कळविण्यात यावा.

१०) कार्पोरेट सभासद/विद्यापीठ यांनी आपल्या प्रतिनिधींना आमसभेकरीता पाठवावे. त्यांना विनंती की, अशा प्रतिनिधींसोबत कंपनीच्या संचालक मंडळाच्या निर्णयाची/ कंपनीतर्फे सभेला उपस्थिती राहणे आणि मतदान करण्याची अधिकारपत्राची प्रमाणित सत्यप्रत सोबत आणावी.

११) के.वाय.सी. फॉर्म वार्षिक अहवालासोबत तसेच महाबीज संकेतस्थळावर ईन्व्हेस्टर कॉर्नर मध्ये सुध्दा उपलब्ध करण्यांत आलेला आहे. भागधारकांना विनंती की, सदर फॉर्म भरुन मुख्य कार्यालयास हस्तांतरीत करावा.

१२) मृतक भागधारकांच्या वारसदारांना विनंती करण्यात येते की, समभाग संक्रमणाची प्रक्रिया पुर्ण करुन घ्यावी. जेणेकरुन त्यांना सभेकरीता हजर राहता येईल.

१३) नोंदणीचा कालावधी सभेच्या दिवशी सकाळी ९.०० ते दुपारी १.०० वाजेपर्यंत राहील.

१४) कंपनी कायदा २०१३ भाग क्रं. १०२ (१) अनुसार सभेमध्ये घ्यावयाच्या विशेष कार्यवाहीबाबत स्पष्टिकरण सोबत जोडलेले आहे.

कंपनी कायदा २०१३ मधील भाग १०२ नूसार आवश्यक स्वतंत्र महिला संचालक यांच्या नियुक्ती करिता विशेष कार्यवाहीबाबत स्पष्टीकरण.

कंपनी कायदा २०१३, कलम १४९ (१) आणि १४९ (६), व कंपनी च्या नियम ३ (संचालकांची नियुक्ती आणि पात्रता) नियम २०१४ नूसार महाराष्ट्र राज्य बियाणे महामंडळाला स्वतंत्र महिला संचालकांसह दोन स्वतंत्र संचालकांची नियुक्ती करणे बंधनकारक आहे.

कलम १४९ (४) आणि १४९ (६), (स्वतंत्र संचालकाची नेमणूक करण्यासाठी मार्गदर्शक तत्वे) कंपनी नियम २०१४ चे नियम ४ सुध्दा महाराष्ट्र राज्य बियाणे महामंडळाला लागू होतील.

संचालक मंडळाच्या १७८ व्या बैठकीमध्ये या विषयावर चर्चा केली गेली व आवश्यक त्यानुसार स्वतंत्र आणि महिला स्वतंत्र संचालका सोबत पात्रतेकरिता संपर्क साधण्याचा व मंजुरीसाठी प्रस्ताव सादर करण्याचा सल्ला संचालक मंडळानी दिला.

त्यानुसार नामनिर्देशन विचार कळविण्यासाठी पाठविले. कृषि विभाग, महाराष्ट्र शासन यांच्या मते, डॉ. अनिता भगवंतराव चोरे हया स्वतंत्र महिला संचालक म्हणून नियुक्ती करण्यास पात्र असल्याचे दिसुन आले.

महाराष्ट्र शासनाचे मत लक्षात घेता, महामंडळाच्या संचालक मंडळाने, डॉ. अनिता भगवंतराव चोरे, प्राध्यापक, डॉ.पंजाबराव देशमुख कृषि विद्यापीठ, अकोला यांची महामंळाचे अतिरिक्त संचालक (स्वतंत्र) म्हणुन ३ वर्षाच्या कालावधीकरिता आळीपाळीने निवृत्त न होणे तथा येणाऱ्या वार्षिक सर्वसाधारण सभेमध्ये भागधारकांच्या मान्यतेच्या अधीन राहून नियुक्ती केली आहे.

डॉ. अनिता भगवंतराव चोरे, प्राध्यापक, डॉ.पंजाबराव देशमुख कृषि विद्यापीठ, अकोला येणाऱ्या वार्षिक सर्वसाधारण सभे पर्यंत कार्यालयीन स्वतंत्र संचालक म्हणून वार्षिक सर्वसाधारण सभेच्या तारखे पर्यंत नियुक्तीसाठी पात्र आहेत. डॉ. अनिता भगवंतराव चोरे, प्राध्यापक, डॉ.पंजाबराव देशमुख कृषि विद्यापीठ, अकोला यांचेकडुन The Securities and Exchange Board of India (Listing Obligation and Disclosure Requirements) Regulation, २०१५ (Listing Regulation). नूसार स्वतंत्र संचालक म्हणुन नियुक्त होण्यास पात्र आहेत तसेच कंपनी कायदा २०१३ च्या कलम १६४ मधील तरतूदीनूसार स्वतंत्र संचालक म्हणुन नियुक्ती होण्यास अपात्र ठरत नाहीत आणि त्यांच्याकडुन महामंडळामध्ये स्वतंत्र महिला संचालक म्हणुन काम करण्यास पात्रता असल्याबाबतचे घोषनापत्र प्राप्त झालेले आहे

महाराष्ट्र शासनाच्या मते डॉ. अनिता भगवंतराव चोरे, प्राध्यापक, डॉ.पंजाबराव देशमुख कृषि विद्यापीठ, अकोला हया कायाद्यामधे निर्दीष्ट केलेल्या तरतूदीनूसार स्वतंत्र संचालक म्हणून नियुक्ती होण्यास आवश्यक अटींची पुर्तता करतात आणि व्यवस्थापनापासून स्वतंत्र आहेत.

डॉ. अनिता भगवंतराव चोरे हया महामंडळाच्या ईतर कोण्त्याही संचालक आणि मुख्य व्यवस्थापकिय कर्मचाऱ्याशी संबंधित नाहीत.

महामंडळाचे संचालक मंडळ, मुख्य व्यवस्थापकिय कर्मचारी आणि त्यांचे नातेवाईक तसेच डॉ. अनिता भगवंतराव चोरे आणि यांचे नातेवाईक यापैकी कोणालाही सदर ठरावामध्ये कोणत्याही प्रकारे स्वारस्य किंवा संबंध नाही.

या सूचनेतील मुदद्या क्रं. ३ मध्ये नमूद केल्याप्रमाणे ठराव आपल्या मान्यतेकरीता शिफारशीसह सादर करण्यांत येत आहे.

म्हणून डॉ. अनिता भगवंतराव चोरे, प्राध्यापक, डॉ.पंजाबराव देशमुख कृषि विद्यापीठ, अकोला यांची महामंडळाचे संचालक मंडळावर स्वतंत्र महिला संचालक म्हणुन नियुक्ती करण्यासाठीचा प्रस्ताव आदरणीय भागधारकांच्या पुढे ठेवण्यांत आलेला आहे.

संचालकांचा अहवाल

प्रती,
सर्व सन्माननीय भागधारक,

महामंडळाचा ४० वा वार्षिक अहवाल दि.३१ मार्च २०१७ रोजीची आर्थिक स्थिती दर्शविणारा अंकेक्षीत लेखा अहवाल आपणासमोर सादर करण्यास संचालक मंडळास आनंद होत आहे.

१) वित्तीय उपलब्धीः-

महामंडळाच्या आर्थिक स्थिती बाबत चालु वर्ष आणि मागील वर्षाच्या आकडेवारीचे पुनर्विलोकन खालीलप्रमाणे आहे.

विवरण	३१.०३.२०१७ (रूपयामधे)	३१.०३.२०१६ (रूपयामधे)
घसारा आकारण्यापुर्वीचा नफा/तोटा	७१,२३,३६,८४३	५१,०४,३५,९४४
अहवाल वर्षातील घसारा	१,०३,९१,२८२	१,०३,६२,२४७
घसारा आकारण्यानंतरचा निव्वळ नफा/तोटा	७०,१९,४५,५६१	५०,००,७३,६९७
विशेष बाबी	--------	--------
असामान्य बाबी आणि करपुर्व नफा	७०,१९,४५,५६१	५०,००,७३,६९७
चालु करखर्च	(२४,५०,००,०००)	(१८,००,००,०००)
प्रलंबीत करखर्च	(७३,५२,१५०)	(९८,३३,४११)
मागील वर्षासंबंधीचा कर	९३,१६,०७०	७,६४,३१०
निव्वळ नफा/तोटा (अहवाल वर्षाकरिता)	४५,८९,०९,४८१	३१,१०,०४,५९६
सामान्य भागावरील मुळ प्रतीभाग लाभ	१,०९७	७४३
सामान्य भागावरील सौम्य प्रतीभाग लाभ	१,०९७	७४३

२) लाभांश :-

संचालक मंडळाने आर्थिक वर्ष २०१६-२०१७ या आर्थिक वर्षासाठी रू. १२.५० प्रतीभाग (१२.५ टक्के दराने) निव्वळ लांभांश देण्याची शिफारस कलेली आहे. वार्षिक सर्वसाधारण सभेमधे सभासदांनी लाभांश देण्यासाठी मंजुरी दिल्यास लाभांशावरील करासह रू. ६२.९८ लक्ष एवढी रक्कम लाभांश म्हणुन देण्यात येईल.

३) व्यावसायीक कृती आणि भविष्यातील संभावना पुनर्विलोकन :-

संचालक मंडळ, महामंडळाची व्यावसायीक कृती आणि भविष्यातील संभावना पुनर्विलोकन बाबतचा तपशिल खालीलप्रमाणे करीत आहे.

बिजोत्पादन :-

अहवाल वर्षामध्ये महामंडळाने ९,९४,३९८ क्विंटल प्रमाणीत/सत्यप्रत बियाणे आणि १,०१,५८३ क्विंटल पायाभुत बियाणे भाजीपाला बियाण्यासह अनुक्रमे ८६,५९९ आणि १०,१२३ हेक्टर क्षेत्रावर बिजोत्पादक / तालुका बिजगुणन केंद्रामार्फत बियाण्याचे उत्पादन केलेले आहे. या एकुण उत्पादीत प्रमाणीत बियाण्यामधे तृणधान्य २,१८,०४० क्विंटल कडधान्य २,५३,२०२ क्विंटल तेलबिया ४,८८,२३२ क्विंटल कापुस व तंतुमय ६,७९४ क्विंटल हिरवळी खत ७,०१० क्विंटल चारावर्गीय १७,५३४ क्विंटल आणी भाजीपाला ३,५८७ क्विंटल बियाण्याचा समावेश आहे. याशिवाय महामंडळाने उतीसंवर्धीत तंत्राद्वारे केळीची रोपे व संकरीत पपईची रोपे महाराष्ट्रातील शेतकऱ्यांची गरज पुर्ण करण्याकरीता उत्पादीत करित आहे. **''बिज ग्राम योजना कार्यक्रम''** अंतर्गत संक्षीप्त ब्लॉक संघटीत बियाणे उत्पादन क्षेत्र म्हणुन महामंडळाने आयोजीत क्षेत्राच्या आधारे १०० टक्के, ७५ टक्के व ५० टक्के बिज प्रमाणीकरण यंत्रणेच्या तपासणी फी मधे सुट देण्यासंबंधी विशेष योजना आखली आहे. ही योजना भात, तुर, ज्युट आणि भाजीपाला या पिकांकरीता स्वतंत्रपणे राबविण्यात येईल. या योजनेतील लाभार्थी शेतकऱ्याचा प्रतीसाद हा प्रोत्साहीत करण्यासारखा आहे.

महामंडळाने ''बियाणे गुणवत्ता सुधारणा मोहीम'' अंतर्गत सोयाबीन, तुर, मुंग, उडीद व भात बियाण्यामधे कमीतकमी निम्नस्तर बियाणे व जास्तीतजास्त उगवणशक्ती असणा या व ३००० क्विंटल किंवा त्यापेक्षा जास्त बियाणे उत्पादन करणाऱ्या एकाच गावामधे प्रोत्साहन योजना सुरू केलेली आहे. या योजनेमधे कमीतकमी निम्नस्तर बियाणे व जास्तीतजास्त उगवणशक्ती असणाऱ्या बियाण्याबाबत बिजोत्पादकांचा जास्तीतजास्त प्रतीसाद मिळत आहे.

राष्ट्रीय अन्न सुरक्षा अभियान अंतर्गत तृणधान्य आणी कडधान्य बियाण्याची मागणी लक्षात घेता महामंडळाने उडीद आणी हरभरा या वाणाचे कडधान्य आणि धान, रब्बी ज्वार या तृणधान्याचे विक्रमी उत्पादन करून बियाणे वितरीत केलेले आहे, यामुळे सदर पिकामधे धान व रब्बी ज्वार बियाणे बदलाचे प्रमाणामधे वाढ होण्यास मदत झाली तसेच महामंडळाने गळीत कडधान्य व तृणधान्य पिकामधे नवीन वाणाचे बियाणे उत्पादन राज्यातील शेतकऱ्यामधे प्रसार होण्याकरीता उपलब्ध करून दिले.

बिजोत्पादनात नवीन वाणांचा समावेश

महामंडळाने अहवाल वर्षात उत्पादन कार्यक्रमात सुधारीत बाजरी धनशक्ती, एबीपीसी-४-३, धान- आर टी एन -५, कर्जत-८, संकरीत धान सहयांद्री-३, सहयांद्री-४, तुर पीकेव्ही-तारा, विपुला, बीडीएन-७११, मुंग बिएम-२००३-२, उत्कर्षा, सोयाबीन एमएयुएस-१६२,एमएसीएस-११८८, फुले अग्रणी, एमएयुएस-१५८, जेएस-९५-६०, तीळ जेएलटी-४०८, गहु एमएसीएस-६२२२, एमएसीएस-६४७८, एचआय-८६६३ (पोषण), नेत्रावती, ऐकेडब्ल्यु-४६२७, फुले समाधान, फुले सरदार, रब्बी ज्वार परभणी मोती, परभणी ज्योती, फुले वसुधा, फुले रेवती, फुले अनुराधा, करडई पीबीएनएस-१२, ऐकेएस-२०७ आणि हरभरा जॅकी-९२१८, दिग्वीजय, राजविजय २०३, पीकेव्ही काबुली-४, कृपा इत्यादी कृषी विद्यापीठाने विकसीत केलेल्या नवीन वाणाचा समावेश केलेला आहे.

बियाणे प्रक्रीया व अभियांत्रीकी

मोठया प्रमाणावर कच्चे बियाण्याची प्रक्रीया करून चांगल्या प्रतीचे बियाणे विपणनाकरीता योग्य वेळी उपलब्ध करून देणे हे मोठे आव्हान महामंडळाने नेहमीच पुर्ण केलेले आहे. अहवाल वर्षात खरीप, रब्बी आणि उन्हाळी हंगामात एकुन १३,०४,०४४ क्विंटल कच्च्या बियाण्यांवर प्रक्रीया करून शेतकऱ्यांना वेळेवर दर्जेदार बियाणे महामंडळाने उपलब्ध करून दिलेले आहे.

अहवाल वर्षामधे महाराष्ट्र शासनाने केंद्र शासन पुरस्कृत राष्ट्रीय कृषी विकास योजना अंतर्गत महामंडळाच्या बि.प्र.के. शिवणी, तपोवण, जालना, मलकापूर, वाशिम, यवतमाळ, एरंडोल, खंडाळा, ढोकी आणि हिंगोली व ईतर बिज प्रक्रिया केंन्द्रावर नविनच बसविण्यांत आलेल्या यंत्राच्या सहाय्याने खरीप व रब्बी हंगामामध्ये बियाण्यांवर प्रक्रिया करण्यांत आली. महामंडळाच्या अनुभवी अभियत्यांकडुन नविन कल्पना व प्रक्रियांचा साठवणुकीकरिता अवलंब केलेला आहे. तसेच बऱ्याच बिज प्रक्रिया केन्द्रावर भेडसावत असलेल्या मजुरांच्या कमतरतेमुळे महामंडळाने स्वयंभरणा यंत्र, ईलेक्ट्रॉनिक लेबल छपाई यंत्र, कन्वेअर यंत्र, फोर्कलिफ्टर इत्यादी यंत्रांचा वापर हा शास्त्रशुध्द पध्दतीनूसार करुन प्रक्रियेचा खर्च कमी करण्यांस व बियाणेची गुणवत्ता वाढविण्यास मदत झालेली आहे.

महामंडळाच्या स्वतःच्या गोडावुनची बियाणे साठवणुक क्षमता वर्षाला ७,८३,५०० क्विंटलची असुन बियाणे प्रक्रीया क्षमता वाढुन ११,६८,५०० एवढी झालेली आहे. या सोईमुळे संबंधीत बिजोत्पादक शेतकऱ्यांना त्यांच्या जिल्हास्तरांवर महामंडळाच्या गोडावुनमधे प्रक्रीयेसाठी बियाण्याची साठवणुक वेळेवर करणे सोईचे झालेले आहे.

राष्ट्रीय कृषी विकास योजना अंतर्गत भाजीपाला बिज प्रक्रीया केंद्र एम आय डी सी, अकोला येथे महामंडळ १०,००० क्विंटल क्षमतेचे वातानुकुलीत व आर्द्रतारहीत बियाणे साठवणुक केंद्र तयार करीत आहे. या प्रकल्पाची घोषणा महाराष्ट्राचे मुख्यमंत्री यांनी डिसेंबर २०१४ मधे नागपुर अधिवेशनामधे केलेली आहे. हा प्रकल्प राष्ट्रीय कृषी विकास योजना अंतर्गत असुन शासनाचे अनुदान १.८० कोटी रूपये व महामंडळाचे सहाय्य १.८० कोटी रूपये (अंदाजे) राहील. हा सौरउर्जेवर चालणारा वातानुकुलीत व आर्द्रतारहीत बियाणे साठवणुक प्रकल्पाला राष्ट्रीय कृषी विकास योजना अंतर्गत याबाबतचा NABCONS मुंबई व MEDA पुणे यांनी मुल्यांकन अहवाल सादर केल्यानंतर दि १३.०४.२०१६ रोजी झालेल्या SLSC च्या २१ व्या सभेमधे मंजुरी देण्यात आली आणि महामंडळाला राष्ट्रीय कृषी विकास योजना अंतर्गत १.८० कोटी रूपये मिळालेले आहेत. आम्ही अपेक्षा करतो की, सदरचा प्रकल्प आक्टोबर २०१७ पर्यंत पुर्ण होईल.

बियाणे विपणन :-

खरीप २०१६ हंगामात महामंडळाने एकुन ५,१५,१९२ क्विंटल बियाणे विक्री केलेली आहे. सदर विक्री एकुन बियाणे उपलब्धतेच्या ९६.०० टक्के आहे. रब्बी २०१६ हंगामात २,८७,५६८ क्विंटल बियाणे विक्री केलेली आहे. उन्हाळी २०१६-१७ हंगामात महामंडळाने ४१,८२१ क्विंटल बियाण्याची विक्री केलेली आहे. अहवाल वर्षात महामंडळाने एकुन १८.६५ कोटी रूपये किमतीचे एकुन ३०,९०६ क्विंटल भाजीपाला, वैरण व हिरवळीचे खते यांची विक्री केलेली आहे. यापैकी महामंडळाने विविध शासकिय योजना व सर्वसाधारण विपणन अंतर्गत १५,५८८ क्विंटल वैरण बियाणे, १२,४१७ क्विंटल हिरवळीचे खते आणि २,९०१ क्विंटल भाजीपाला बियाणे विक्री करण्यात आलेली आहे.

योग्य नियोजन, वेळेवर बियाणे उपलब्धता, व रास्त बियाणे किंमत याद्वारे मोठया प्रमाणावर बियाणे विक्रीचे उद्दिष्ट साध्य झाले आहे. सन २०१६-१७ या वर्षामधे महामंडळाने एकुण ८,७५,४८७ क्विंटल बियाण्याची विक्री केलेली आहे.

धान, गहु, व कडधान्य या पिकांची उत्पादन क्षमता वाढवण्याकरीता भारत सरकारने राष्ट्रीय अन्न सुरक्षा मोहीमे अंतर्गत काही निवडक जिल्हयामधे वरिल वाणांचा पुरवठा केलेला आहे. तसेच खरीप २०१६ हंगामात

भात, तुर, मुंग व उडीद या वाणाचे एकुण १०,९५४ क्विंटल व रब्बी २०१६ हंगामात गहु आणि हरभरा या वाणाचे एकुण १,५८,०८० क्विंटल बियाण्याचा पुरवठा केलेला आहे. NMOOP या योजनेअंतर्गत महामंडळाने खरीप २०१६ हंगामात ५२,८६३ क्विंटल, सोयाबीन बियाणे रब्बी २०१६ हंगामात ५३३ क्विंटल करडई बियाण्याचा पुरवठा केलेला आहे. राष्ट्रीय अन्न सुरक्षा मोहीम (भरडधान्य) अंतर्गत महामंडळाने खरीप २०१६ हंगामात ४९१ क्विंटल, रब्बी २०१६ हंगामात ८,६७३ क्विंटल ज्वार बियाण्याची विक्री केलेली आहे.

गुणवत्ता नियंत्रण :-

अहवाल वर्षात एकुन ६९,३३३ नमुने प्रयोगशाळेमधे तपासण्याकरीता घेतलेले आहेत. सुधारीत कापुस, मुंग, उडीद, बाजरा, संकरीत ज्वार, मका, गहु, करडई भाजीपाला बियाणे यांचे २,३७० नमुने बियाणे शुध्दता तपासण्यासाठी महाराष्ट्र व इतर राज्यातुन घेतलेले आहेत.

सोयाबिन बियाण्याचे उगवणशक्ती बाबतच्या तक्रारीस आळा घालण्याच्या दृष्टीकोनातुन उन्हाळी २०१२ हंगामापासुन सोयाबीन बियाण्याची क्षेत्रीय उगवण चाचणी घेण्यात येत आहे. अहवाल वर्षात एकुण १४,०५३ क्षेत्रीय उगवण चाचण्या घेण्यात आलेल्या आहेत. महामंडळाने नेहमी उत्कृष्ट बियाणे पुरवण्यासाठी आपली तत्परता दर्शवीली आहे. आणि महामंडळाने कधीही क्षेत्रीय उगवण चाचण्या अंतर्गत नापास झालेले बियाणे विपणनासाठी वापरलेले नाही.

रोग मुक्त केळीच्या उत्कुष्ट वाणाचा पुरवठा करण्यासाठी महामंडळामध्ये भविष्यात ऊती संवर्धन प्रयागशाळेचा दर्जा वाढविण्यासाठी योजना सुरु आहे. त्याच अनुशंगाने भुसावळ येथे १० लक्ष रोपे उपलब्ध करुन देण्याच्या हेतूने नविन उती संवर्धन प्रयोगशाळा स्थापन करण्यासाठी महामंडळामार्फत निधिच्या उपलब्धते करीता प्रस्ताव पाठविण्यात आलेला आहे.

ट्रायकोडर्मा ज्यामध्ये जैविक खते, रायझोबिअम, ॲझोबॅक्टर, ॲझोस्पिरीलम, फॉस्फरस सोलुबिलायझींग बॅक्टेरिया, पोटॅश मोबिलायझींग बॅक्टेरिया, कोंसोर्शीया एन पी के आणि विविध जैव किटक नाशके यांचा समावेश आहे त्यांच्या उत्पादनाकरीता कैंद्रिय किटकनाशक मंडळ, फरिदाबाद यांचेकडुन कायमस्वरुपी नोंदणी इतक्यातच महामंडळाला मिळाली आहे.

४) कंपनीच्या आर्थिक स्थितीवर प्रभाव पाडणारे घटक व बांधीलकी.

कंपनीच्या आर्थिक स्थितीवर प्रभाव पाडणारे कोणतेही विशेष बदल या वर्षात घडुन आलेले नाहीत.

५) उर्जा संवर्धन, तंत्रज्ञान उपयोग, परकीय चलन कमाई व खर्च.

उर्जा संवर्धन, तंत्रज्ञान उपयोग, परकीय चलन कमाई व खर्च संबंधीत माहीती कंपनी अधिनियम कलम १३४ (३) (एम) नुसार कंपनी कायदा २०१३ अंतर्गत व कंपनी खाते नियम २०१४ च्या नियम ८ (३) अंतर्गत खालील प्रमाणे दिलेले आहेत.

उर्जा संवर्धन :-

संचालक मंडळ नेहमी उर्जेचे संवर्धन करण्यासाठी सर्व प्रयत्न करते. महामंडळ नैसर्गीक उर्जेला प्रोत्साहन देण्यासाठी विविध बिज प्रक्रीया केंद्राच्या ठिकाणी LED दिवे व सौर उर्जेचा वापर करीत आहे. त्याउपरही महामंडळ बिज प्रक्रीया करण्याच्या नवीन यांत्रीकीकरण आणि निरीक्षणाचा अभ्यास करून उर्जा बचत करण्याकरीता प्रयत्नशिल आहे. नैसर्गिक उर्जेच्या वापराकरीता याहीपुढे जाऊन महामंडळाने मुख्य कार्यालय अकोला येथे सौर उर्जा पॅनल बसविण्यात आलेले आहे आणि भाजीपाला बिज प्रक्रीया केंद्र एमआयडिसी अकोला येथे शितगृहासाठी सौर उर्जेच्या प्रकल्पाचे बांधकाम अंतिम टप्प्यात आले आहे. महामंडळाचा मुख्य व्यवसाय बियाणे प्रक्रीया आहे त्यानुसार स्वयंचलीत व आधुनिक उर्जा बचत प्रकल्पाची गरज असावी याकरिता सर्वंकश अभ्यास करुनच उर्जेची बचत व्हावी म्हणुन अंमलबजावणी करण्यात आली आहे.

नवीन तंत्रज्ञानाचा अनुकुल समावेश व संशोधन :-

महामंडळाने वेळोवेळी संशोधन व विकास विभागाअंतर्गत विपणनाच्या आवश्यक्तेनुसार उच्चतम बियाण्याची निर्मीती केलेली आहे. त्यामधे संकरीत कापुस, तृणधान्य, कडधान्य आणि भाजीपाला बियाण्याचा समावेश आहे. सध्या आपल्याला बोलगार्ड-२ कापुस NHH-४४ आणि PKV HY-२ या वाणांकरिता मराठवाडा विभागात उत्पादन करण्यासाठी मान्यता मिळाली आहे आणि याच दोन वाणांकरिता संपुर्ण महाराष्ट्रात उत्पादन करण्याची परवानगी मिळावी याकरिता अगोदरच शिफारशीचा प्रस्ताव पाठविण्यात आलेला आहे. याशिवाय बाजरा महाबीज १००५ हे वाण सुध्दा प्रमाणित केलेले आहे. याशिवाय महाबिज संशोधित वाण संकरित तुर-१०-५ आणि तुर MPV-१०६ AICRP तपासणी करिता पाठविण्यात आलेले आहे. आणि आम्हाला अशी आशा आहे की, दोन्ही वाण भविष्यामध्ये लवकरच प्रमाणित होतील. याहीपुढे जाऊन महामंडळाने मका आणि इतर पिकांच्या संकरित आणि संशोधीत वाणांच्या विकासाकरिता ICRISAT आणि CIMMYT हैद्राबाद यांच्यासोबत करार करण्यात आला आहे.

विदेशी मुद्राविनीमय :-

१) विदेशी मुद्रा प्राप्ती ------ रू. निरंक
२) विदेशी मुद्रा खर्च ------ रू. निरंक

६) महामंडळाच्या जोखीम व्यवस्थापन धोरण विकास आणि अंमलबजावणी विषयी निवेदन.

जोखीमेच्या शक्यतेचा अभ्यास आणि जोखीम व्यवस्थापन धोरणाची तयारी चालु आहे. महामंडळाचा जोखीम घटक हा फार कमी आहे.

७) सामाजीक जबाबदारीच्या मुद्याच्या अंमलबजावणीवर महामंडळाच्या प्रगतीशिल धोरणाचा तपशिल.

महामंडळ प्रभावीपणे सीएसआर उपक्रम अंमलबजावणीसाठी पुढाकार घेत आहे. संयुक्त सामाजीक जबाबदारीसाठी धोरण विकसीत केलेले आहे. सन २०१६-१७ या वर्षातील सीएसआर कृतीचे विवरण **परीशिष्ट - १** प्रमाणे आहे.

८) कंपनी कायदा २०१३ चे कलम १८६ नुसार कर्ज हमी किंवा गुंतवणुकीचे विवरण.

कंपनी कायदा २०१३ चे कलम १८६ नुसार कर्ज हमी किंवा गुंतवणुकीचे विवरण आर्थिक अहवालामधे अगोदरच दिलेले आहे.

९) संबंधीत व्यक्तींनी केलेले करार किंवा ठराव याचा तपशिल.

कलम १८८ संबधीत व्यक्तींनी केलेले करार किंवा ठराव याचा तपशिल सोबत जोडलेल्या फॉर्म AOC-२ प्रमाणे आहे.

१०) वैधानीक लेखापात्रता आरक्षण याबाबत स्पष्टीकरणे.

वैधानीक लेखापात्रता आरक्षण आणि सराव कंपनी सचिव स्पष्टीकरण आणि टिपण्या संचालक मंडळाचे अहवाला सोबत जोडलेले आहेत.

११) संचालक नियुक्ती त्यांचे मानधन व कर्तव्याबाबत महामंडळाचे धोरण.

कंपनी कायदा २०१३ च्या कलम १७८(१) च्या तरतुदीनुसार नामनिर्देशन आणि वेतन समीतीची स्थापना करण्यात आलेली आहे. केंद्र सरकारच्या भारतीय सामुहीक उद्योग कार्य मंत्रालयाचे दि. ५ जुन २०१५ च्या सुचनेनुसार वरीष्ठ व्यवस्थापन आणि इतर कर्मचारीऱ्यांची नियुक्ती वगळता कंपनी कायदा २०१३ च्या कलम १७८(२) (३) (४) च्या अटीतुन सरकारी कंपन्यांना सुट देण्यात आलेली आहे. आणि त्यामुळे कंपनी कायदा २०१३ कलम १७८(३) नुसार संचालकीय नियुक्ती, मानधन आणि इतर बाबींकरिता अद्याप कोणतेही धोरण ठरविण्यात आलेले नाही. समीतीमधे एक स्वतंत्र संचालक असणे आवश्यक असुन संचालकाची नियुक्ती झाल्यानंतरच व्यवस्थापन व वेतन समिती कार्यान्वीत होणार, या नियुक्ती संबंधीत सुचना राज्य शासनाला त्यांचे मत घेण्याकरीता सादर करण्यात आलेली आहे.

१२) वार्षीक विवरण

कंपनी (व्यवस्थापन आणि प्रशासन) नियम २०१४ च्या नियम १२ कलम ९२ च्या तरतुदीच्या अनुषंगाने वार्षीक विवरण अहवाल **परीशिष्ट - २** मधे दिलेला आहे.

१३) बोर्डाची माहीती व सभेचा आढावा

अहवाल वर्षात आयोजीत बोर्ड सभा संख्या आणि संचालक मंडळ समीतीच्या बैठकीचा तपशिल **परीशिष्ट-३** मधे दिलेला आहे.

१४) संचालकाचे जबाबदारीबाबत निवेदन

कंपनी कायदा २०१३ च्या कलम १३४(५) उपबंधानुसार आर्थिक वर्ष २०१६-१७ साठी संचालक मंडळ, संचालकांचे जबाबदारी बाबतचे निवेदन सादर करीत आहे.

(अ) वार्षीक लेखे तयार करतांना लेख्याबाबत लागु असलेली मापदंडे अवलंबीलेली आहेत. ज्या बाबींबाबत लेखानियमानुसार वेगळी पध्दत अवलंबीली आहे, अशा बाबींबाबत योग्य स्पष्टीकरण देण्यात आलेले आहे.

(ब) संचालक मंडळाने अशा प्रकारच्या लेखांकनाच्या पध्दतीचे अनुसरण केलेले आहे की, ज्यात समन्वयता व संभाव्यता हयाचा मेळ लागेल, व त्याबाबत सर्वंकश अशी पाठराखण केली आहे, की ज्या द्वारे महामंडळाच्या कामकाजाबाबत तथा आर्थिक वर्षाशी संबंधीत नफा तोटा पत्रक हे खरे व वस्तुनिष्ठ स्वरूप प्रकट करेल.

(क) संचालकांनी कंपनी कायद्याअंतर्गत आवश्यक असलेले लेखे ठेवण्याबाबत काळजी घेतलेली आहे, जेणे करून महामंडळाची मालमत्ता सुरक्षीत राहील तथा अपहार अनियमीतता होणार नाही व झाल्यास उघडकीस येईल.

(ड) संचालकांनी वार्षीक लेखे प्रचलीत पध्दतीनुसार तयार कलेले आहेत.

(इ) संचालकांनी सर्व कायदे व तरतुदी नुसार अशा प्रणालीवर पुरेशी आणि प्रभावीपणे कार्य होते याची खात्री करण्यासाठी योग्य प्रणाली कार्यान्वीत केली आहे.

१५) दुय्यम, संयुक्त, आणि सहाय्यक कंपनी

महामंडळ हे नॅशनल सिड कार्पोरेशन लि. या कंपनीची सहाय्यक कंपनी असुन या कंपनीने महामंडळाचे ३५.४४ टक्के समभाग धारण केलेले आहेत व सन २०१६-१७ या आर्थीक वर्षात या मधे कोणताही बदल नाही.

१६) ठेवी

अहवाल वर्षात महामंडळाने कोणत्याही ठेवी स्विकारलेल्या नाहीत किंवा ठेवीचे नुतणीकरण केलेले नाही.

१७) स्वतंत्र संचालकाची घोषणा

अहवाल वर्षात महामंडळावर कोणतेही स्वतंत्र संचालक नसल्यामुळे ते सादर करण्यात आलेले नाही.

१८) लेखापरीक्षा समीती

संचालक मंडळाने कंपनी कायदा २०१३ च्या कलम १७७ च्या तरतुदीनुसार लेखापरीक्षा समीतीच्या रचनेला मान्यता दिलेली आहे. या समीतीमधे स्वतंत्र संचालक असणे आवश्यक असुन संचालकाची नियुक्ती झाल्यानंतरच लेखापरीक्षा समीती कार्यान्वीत होणार. या नियुक्ती संबंधी सुचना राज्य शासनाला त्यांचे मत घेण्याकरीता सादर करण्यात आलेली आहे.

१९) समभाग

समभाग परत घेणे

अहवाल वर्षात महामंडळाने कोणतेही समभाग विकत घेतलेले नाहीत.

सामान्य समभाग

अहवाल वर्षात महामंडळाने कोणतेही सामान्य समभाग वाटप केलेले नाहीत.

बोनस समभाग

अहवाल वर्षात महामंडळाने कोणतेही बोनस समभाग वाटप केलेले नाहीत.

कर्मचारी समभाग पर्याय योजना

महामंडळाने कर्मचाऱ्यांसाठी कोणतीही समभाग पर्यायी योजना प्रदान केलेली नाही.

२०) अंतर्गत आर्थीक नियंत्रण :-

महामंडळाच्या महत्वपुर्ण व्यवसाय प्रक्रीयेवर नियंत्रण ठेवण्याकरीता, वित्तीय अहवाला अंतर्गत नियंत्रण तसेच क्रियात्मक नियंत्रण हे अंतर्गत वित्तीय नियंत्रण आराखडयामधे आहे. महामंडळाच्या व्यवसायाला संरक्षित करण्यासाठी व बदलत्या पर्यावरणाबाबत कमीतकमी जोखीम स्वीकारणे, निर्णय क्षमता विकसीत करणे व चांगले व्यवस्थापन याबाबत महामंडळाने अंतर्गत नियंत्रण पध्दतीचा अराखडा तयार केलेला आहे.

वित्तीय विवरणाच्या संदर्भात अंतर्गत नियंत्रण प्रणाली संबंधी विस्तृत बाबी खालीलप्रमाणेः

अ) महामंडळाचे कार्यव्यवस्था मान्य केलेल्या धोरणानुरूप चाललेली आहे काय, याबाबत तपासणी करीता महामंडळाने अंतर्गत अंकेक्षकाची नियुक्ती केलेली आहे.

ब) महामंडळ काही कालावधीच्या अंतराने नियमित साठा तपासणी करीत आहे, आणि

क) व्यवसायावर परीणामकारक नियंत्रण ठेवण्यासाठी, लबाडी आणि चुका शोधुन काढण्यासाठी, लेख्या संबधीच्या रेकॉर्डमधे अचुकता आणण्यासाठी आणि संबंधीत वित्तीय माहीती वेळेवर तयार करण्यासाठी महामंडळाने संबंधीत पक्ष व्यवहार धोरण, व्हीसल ब्लोअर पॉलीसी आणि इतर धोरणांचा अवलंब केलेला आहे.

२१) महीला लैंगीक छळ (प्रतीबंध बंदी आणी तक्रार निवारण) कायदा २०१३ अंतर्गत प्रगटीकरण

अहवाल वर्षात महीला लैंगीक छळ (प्रतीबंध बंदी आणि तक्रार निवारण) कायदा २०१३ अंतर्गत कोणताही गुन्हा दाखल करण्यात आलेला नाही.

कृतज्ञता :-

अहवाल वर्षातील उपलब्धी ही महामंडळाचे अधिकारी व कर्मचारी यांच्या प्रामाणीक व सर्वंकष प्रयत्नाचे फळ आहे. या व्यतीरीक्त निम्ननिर्देशीत संस्था व कंपनी प्रती संचालक मंडळ कृतज्ञता व्यक्त करीत आहे.

- केंद्र सरकार व महाराष्ट्र सरकार यांच्या सातत्याने असणारा पाठींबा व मार्गदर्शनाबाबत.
- राज्य बिज प्रमाणीकरण यंत्रणा
- राष्ट्रीय बिज निगम व अन्य बिज निगम तसेच देशातील सर्व कृषी विद्यापीठे
- आयसीएआर व इक्रीसॅट यांच्या बहुमोल पाठींब्याबाबत
- मागील व वर्तमान संचालक मंडळावरील सहयोगी यांनी दिलेल्या पाठींब्याबाबत व मार्गदर्शनाबाबत.
- महामंडळाचे बँकर्स
- महामंडळाचे अंकेक्षक व वकील यांच्या सहकार्या बाबत
- जे सातत्याने आमच्या शक्तीचे स्त्रोत राहीले आहेत असे बिजोत्पादक, बियाणे विक्रेते,आमच्या बियाण्याच्या मार्कांचे प्रस्तुतकर्ते व आश्रयदाते या सर्वांचे
- महामंडळाचे भागधारक की ज्यांनी वार्षीक सर्वसाधारण सभेमधे महामंडळ वर्षानुवर्षे करीत आलेल्या अथक प्रयत्नांना प्रोत्साहन दिले व विश्वास आणी पाठींबा व्यक्त केला

संचालक मंडळाच्या वतीने व करीता

दिनांकः- ०५ ऑगस्ट २०१७

स्थान :- मुंबई

(विजय कुमार,भा.प्र.से)
अध्यक्ष
डिन नं.०७२६२६२७

संचालकांच्या अहवाला करिता परिशिष्ट
वैधानिक लेखापरीक्षकांच्या अहवालावर भागधारकांना उत्तर
आर्थिक वर्ष २०१६ - २०१७

निरिक्षण क्रमांक	उत्तर
महत्वाच्या बाबी १	महामंडळाच्या बँक खात्यात जमा झालेली रक्कम ज्याच्या जमाकर्त्याची ओळख झाली नाही. बँकाकडून याची माहीती मागितलेली आहे.
महत्वाच्या बाबी २	रिझर्व्ह बॅकेने धनादेशाची वैधता ३ महिन्यापर्यंत कमी केल्यानंतर धनादेश न वटण्याच्या रकमेमध्ये वाढ झालेली होती. त्याकरिता प्रयत्न करुन धनादेश न वटण्याची रक्कम मोठया प्रमाणात कमी करण्यांत महामंडळ यशस्वी झाले आहे. अशा घटनांची पुनरावृत्ती टाळण्यासाठी, व्यवस्थापनाने याआधीच आरटीजीएस प्रणालीद्वारे शोधन सुरु केलेले आहे. शेतकऱ्यांकडुन त्यांचे बॅक खाते क्रमांक आणि बॅकेचे आयएफएससी क्रमांकांचा तपशील मिळविण्यांत येत आहे. देयता नसलेल्या रकमेबाबत लेखा पुस्तकात योग्य ती नोंद घेण्यात येईल.
महत्वाच्या बाबी ३	तपासणी/अर्ज/नोंदणी शुल्क खात्याची जुळवणी करण्याकरीता चालु वर्षात मोठ्या प्रमाणावर प्रयत्न करण्यात आले व सदरची रक्कम कमी करण्यात महामंडळ यशस्वी झाले आहे. आणि देयता नसलेल्या रकमेबाबत लेखा पुस्तकात योग्य ती नोंद घेण्यात येईल.
महत्वाच्या बाबी ४	दखल घेण्यात आली. बॅकेच्या लाभांश वॉरंट खात्यामध्ये नावे केलेले बॅक चार्जेस परत घेण्यासाठी व्यवस्थापना कडुन बॅकेच्या अधिकाऱ्यांसोबत पाठपुरवा करण्यांत येत आहे.
महत्वाच्या बाबी ५	संयुक्त सामाजीक जबाबदारी (CSR) करिता महामंडळाने रु.९१.०० लक्ष खर्च केलेले आहे, जे मागील वर्षीच्या तुलनेत भरपुर प्रमाणात जास्त आहेत. तथापी २०१६-२०१७ मध्ये कमी खर्च केलेली रक्कम रुपये १३.०० लक्ष आर्थिक वर्ष २०१७-१८ मधे खर्च करण्यांत येतील. संयुक्त सामाजिक जबाबदारीच्या (CSR) याबाबतीत वैधानिक दृष्ट्या गरज लक्षात घेता संचालकांच्या अहवालातील **परिशिष्ट-१** मध्ये सविस्तर उल्लेख करण्यात आलेला आहे.

(संजय ठकरार)
महाव्यवस्थापक (वित्त)

(ओमप्रकाश देशमुख, भा.प्र.से.)
व्यवस्थापकीय संचालक
डिन नं.०७८३६४७३

(विजय कुमार, भा.प्र.से)
अध्यक्ष
डिन नं.०७२६२६२७

परीशिष्ट - १

संयुक्त सामाजीक जबाबदारी (CSR) बाबत विवरण :-

महामंडळ समाजघटकांचा सामाजीक व आर्थिक विकासाबाबत कटीबध्द असुन ही संयुक्त सामाजीक जबाबदारी (CSR) धोरणाअंतर्गत अंगीकारलेली आहे. शिक्षणाकरीता प्रोत्साहन, आरोग्याची काळजी, गरीबी आणी कुपोषन, उपासमारी निर्मुलन, पिण्याकरीता शुध्द पाण्याची उपलब्दता, पर्यावरणीय शाश्वतता व समतोल, ग्रामीण विकास, ही महामंडळाच्या संयुक्त सामाजीक जबाबदारी (CSR) बाबत कार्ये आहेत.

१. संयुक्त सामाजीक जबाबदारी (CSR) समीतीचे गठनः-

१- आरक्षीत	स्वतंत्र संचालक
२- श्री संजय एस धोत्रे	सभासद
३- श्री वल्लभराव टी देशमुख	सभासद

स्वतंत्र संचालकाची नियुक्ती करण्याबाबत महाराष्ट्र शासनास त्यांचे मत देण्याबाबत पत्र दिलेले आहे. शासनाकडून निर्णय यावयाचा आहे.

२. मागील तीन आर्थीक वर्षातील सरासरी नफा रूपये ५१८७ लाख

३. संयुक्त सामाजीक जबाबदारी (CSR) करीता निश्चीत खर्च (वरिल मुद्दा क्रं. २ च्या २ टक्के) रूपये १०४.०० लाख.

४. अहवाल वर्षामधे संयुक्त सामाजीक जबाबदारी (CSR) अंतर्गत केलेला खर्च

अ) आर्थिक वर्षामधे केलेला एकुण खर्च - महामंडळाने संयुक्त सामाजीक जबाबदारी (CSR) करीता रू. ९०,९८,०४२/- खर्च केलेले आहे.

ब) सन २०१६-१७ या वर्षामधे खर्च न झालेली रक्कम - रूपये १३,०१,९५८/-

क) आर्थिक वर्ष २०१६-१७ मधे खर्च झालेल्या रकमेचा तपशिलः-

१	सीएसआर प्रकल्प किंवा निश्चीत केलेली कार्ये	-शेतकऱ्यांकरिता पंजाब येथे शैक्षणिक सहल -चक्राकार विभाजक (Spiral Separator) खरेदी किमतीवर ५० टक्के सुट देवुन शेतकऱ्यांना वितरीत केले. -वृक्षारोपण
२	प्रकल्प क्षेत्र	-नविन शेती तंत्रज्ञानाबाबत शैक्षणिक जागरुकता शेतकऱ्यांमधे/ बिजोत्पादकांमधे व्यवसायीक व उत्कृष्ठ शेती व्यवस्थापण कौशल्य क्षमता निर्माण करणे - पर्यावरण आणि वन संरक्षण
३	प्रकल्प किंवा कार्यक्रम स्थानिक क्षेत्र किंवा राज्य जेथे प्रकल्प किंवा कार्यक्रम राबविण्यात आला	महाराष्ट्र आणि पंजाब राज्य

४	प्रकल्प किंवा कार्यक्रम निहाय बजेट	सन २०१४-२०१५ करीता रू. ९४,८७,६०० आणि सन २०१५-२०१६ करीता रू १,१०,००,०००/- सन २०१६-२०१७ करीता रू १,०४,००,०००/-
५	प्रकल्पावर केलेला खर्च १) प्रकल्प व कार्यक्रमावरील प्रत्यक्ष खर्च २) इतर खर्च	सन २०१४-२०१५ या वर्षात रू. ४,४९,०००/-प्रत्यक्ष खर्च आणि सन २०१५-२०१६ करीता रू.मधे २०,३६,७१४/- प्रत्यक्ष खर्च सन२०१६-२०१७करीता रू ९०,९८,०४२/- प्रत्यक्ष खर्च
६	अहवाल वर्षापर्यंत खर्च न झालेली एकत्रीत रक्कम	सन २०१४-२०१५ रू. ९४,८७,६००/- say रू. ९५,००,०००/- (-) रू. ४,४९,०००/ अखर्चीत रक्कम रू. ९०,५१,०००/-
		सन २०१५-२०१६ रू. १,१०,००,०००/- (-) रू. २०,३६,७१४/- अखर्चीत रक्कम रू. ८९,६३,२८६/-
		सन २०१६-२०१७ रू. १,०४,००,०००/- (-) रू. ९०,९८,०४८/- अखर्चीत रक्कम रू. १३,०१,९५८/- या वर्षात १५०० चक्राकार विभाजक शेतकऱ्यांना वाटप करण्याचे ठरविले होते परंतु उशीरा पुरवठा झाल्याने लक्षांक साध्य झाले नाही.
७	या कामाची अंमलबजावणी करणाऱ्या एजन्सी मार्फत प्रत्यक्ष खर्च	सन २०१६-२०१७ मध्ये रू. ९०,९८,०४२/-

५. कमी खर्चाबाबतचे स्पष्टीकरण :-

महामंडळ अहवाल वर्षात संयुक्त सामाजीक जबाबदारी (CSR) करीता बजेटमधे असलेली रक्कम खर्च करू शकले नाही. या वर्षात १५०० चक्राकार विभाजक शेतकऱ्यांना वाटप करण्याचे ठरविले होते परंतु उशीरा पुरवठा झाल्याने लक्षांक साध्य झाले नाही. महामंडळ या रकमेच्या खर्चाकरीता प्रकल्प व कार्यक्रमाच्या बाबी शोधत आहे व ही अखर्चीत रक्कम अशा प्रकल्पांवर खर्च करेल.

६. आम्ही संयुक्त सामाजीक जबाबदारी (CSR) धोरणाचा पाठपुरावा व देखरेख करीत आहोत की ज्यायोगे या बाबीचे धोरण व उध्दि्ष्ट साध्य करता येईल.

परीशिष्ट - २

फॉर्म नं. एम जी टी - ९

वार्षीक अहवालाचे निष्कर्ष

वार्षीक वर्ष समाप्ती दि. ३१.०३.२०१७ रोजी

(कंपनी कायदा २०१३ च्या कलम ९३(३) च्या अनुषंगाने आणि कंपनी (व्यवस्थापन व प्रशासन) २०१४ च्या नियम १२ (१) नुसार)

१- नोंदणी आणी इतर तपशिलः-

१.	नोंदणी क्र./संख्या	U01200MH1976SGC018990
२.	नोंदणी दिनांक	२८ एप्रील १९७६
३.	कंपनीचे नाव	महाराष्ट्र राज्य बियाणे महामंडळ मर्यादीत
४.	कंपनीचा वर्ग/उपवर्ग	राज्य सरकार कंपनी
५.	नोदणीकृत कार्यालयाचा पत्ता व संपर्काचा तपशिल	" महाबीज भवन " कृषीनगर, अकोला-४४४१०४
६.	कंपनी सुचीबध्द आहे काय?	नाही
७.	नोंदणी व हस्तांतर एजन्सीचा नाव,पत्ता व संपर्क नंबर	लागु नाही.

२- महामंडळाचा मुख्य व्यवसाय व कार्य :-

महामंडळाची एकुण उलाढाल १० टक्के किंवा त्यापेक्षा अधिक असलेल्या व्यवसाय व कार्याबाबत माहीती खालीलप्रमाणे आहे.

अ.क्र.	मुख्य उत्पादन/सेवांचे विवरण	उत्पादन व सेवांचा एनआयसी कोड	महामंडळाच्या उलाढालीची टक्केवारी
१	बियाणे उत्पादन, प्रक्रीया आणी विपणन	६८१०	१०० टक्के

३- दुय्यम व सहाय्यक सहकारी कंपनीधारकांचा तपशिलः-

अ.क्र.	कंपनीचे नाव व पत्ता	सीआयएन	धारक/दुय्यम /सहाय्यक	समभागाची टक्केवारी	लागु कलम
१	नॅशनल सिड कार्पोरेशन	**U74899DL1963GOI003913**	*	३५.४४	

* महामंडळाच्या एकुण समभागापैकी राष्ट्रीय बिज निगम यांचा ३५.४४ टक्के वाटा आहे.

४- समभाग धारकांचा आकृतीबंध (समभाग भांडवल वर्गवारी समभागाची टक्केवारी)

१. समभागधारक वर्गवारी

समभाग धारकांचा वर्ग	वर्षाच्या सुरूवातीला असलेली समभागाची संख्या				वर्षाच्या शेवटी असलेली समभागाची संख्या				वर्षात बदललेली टक्केवारी
	त्रुटी	भौतिक	एकुण	एकुण टक्केवारी	त्रुटी	भौतिक	एकुण	एकुण टक्केवारी	
अ) प्रवर्तक									
१) भारतीय									
अ) वैयक्तीक									लागु नाही
ब) केंद्र सरकार व त्यांची संस्था	-	१४८३३०	१४८३३०	३५.४४	-	१४८३३०	१४८३३०	३५.४४	लागु नाही
क) राज्य सरकार	-	२०५०००	२०५०००	४९.००	-	२०५०००	२०५०००	४९.००	लागु नाही
ड) संस्था / महामंडळ	-	०	०	०	-	०	०	०	लागु नाही
इ) बँका / वित्तीय संस्था	-	०	०	०	-	०	०	०	लागु नाही
फ) इतर									लागु नाही
एकुण अ (१)	-	३५३३३०	३५३३३०	८४.४४	-	३५३३३०	३५३३३०	८४.४४	लागु नाही
२) विदेशी	-	०	०	०	-	०	०	०	लागु नाही
अ) अनिवासी व्यक्ती	-	०	०	०	-	०	०	०	लागु नाही
ब) इतर व्यक्ती	-	०	०	०	-	०	०	०	लागु नाही
क) संस्था/महामंडळ	-	०	०	०	-	०	०	०	लागु नाही
ड) बँका / वित्तीय संस्था	-	०	०	०	-	०	०	०	लागु नाही
इ) इतर	-	०	०	०	-	०	०	०	लागु नाही
एकुण (अ) २	-	०	०	०	-	०	०	०	लागु नाही
एकुण प्रवर्तक भागधारक अ-१ + अ-२	-	३५३३३०	३५३३३०	८४.४४	-	३५३३३०	३५३३३०	८४.४४	लागु नाही

समभाग धारकांचा वर्ग	वर्षाच्या सुरूवातीला असलेली समभागाची संख्या				वर्षाच्या शेवटी असलेली समभागाची संख्या				वर्षात बदललेली टक्केवारी
	त्रुटी	भौतिक	एकुण	एकुण टक्केवारी	त्रुटी	भौतिक	एकुण	एकुण टक्केवारी	
ब) सार्वजनिक भागधारक									
१) संस्था									
अ) म्युचुअल फंड	-	०	०	०	-	०	०	०	लागु नाही
ब) बॅक / संस्था	-	०	०	०	-	०	०	०	लागु नाही
क) केंद्र सरकार	-	०	०	०	-	०	०	०	लागु नाही
ड) राज्य सरकार	-	०	०	०	-	०	०	०	लागु नाही
इ) जोखीम भांडवली फंड	-	०	०	०	-	०	०	०	लागु नाही
फ) विमा कंपण्या	-	०	०	०	-	०	०	०	लागु नाही
ग) एफआयआय	-	०	०	०	-	०	०	०	लागु नाही
ह) विदेशी जोखीम भांडवली फंड	-	०	०	०	-	०	०	०	लागु नाही
इतर	-	०	०	०	-	०	०	०	लागु नाही
एकुण ब-१	-	०	०	०	-	०	०	०	लागु नाही
२) गैर संस्था									
अ) कार्पोरेट संस्था									
१) भारतीय	-	०	०	०	-	०	०	०	लागु नाही
२) विदेशी	-	०	०	०	-	०	०	०	लागु नाही
ब) वैयक्तीक									
१) रु. एक लाखापर्यंत भाग धारण केलेले वैयक्तीक भागधारक	-	५३११२	५३११२	१२.७०	-	५३११२	५३११२	१२.७०	लागु नाही
२) रु. एक लाखापेक्षा जास्त भाग धारण केलेले वैयक्तीक भागधारक	-	०	०	०	-	०	०	०	लागु नाही
क) इतर	-	१२००३	१२००३	२.८६	-	१२००३	१२००३	२.८६	लागु नाही
एकुण ब - २	-	०	०	०	-	०	०	०	लागु नाही
एकुण ब-१ + ब-२	-	०	०	०	-	०	०	०	लागु नाही
क) जीडीआर व	-	०	०	०	-	०	०	०	लागु नाही
एडीआर यांच्या ताब्यातील भाग									
एकुण अ+ब+क	-	४१८४४५	४१८४४५	१००	-	४१८४४५	४१८४४५	१००	लागु नाही

२) एकुण भागधारक

अ. क्र.	भागधारकाचे नाव	वर्षाच्या सुरूवातील धारण भाग			वर्षाच्या शेवटी धारण भाग			वर्षातील बदलाचे प्रतीशत प्रमाण
		भागाची संख्या	कंपणीच्या भागाची टक्केवारी	भागावरील तारण/ प्रभार टक्केवारी	भागाची संख्या	कंपणीच्या भागाची टक्केवारी	भागावरील तारण/ प्रभार टक्केवारी	
१	महाराष्ट्र शासन	२०५०००	४९.००	लागु नाही	२०५०००	४९.००	लागु नाही	निरंक
२	नॅशनल सिड कार्पोरेशन	१४८३३०	३५.४४	लागु नाही	१४८३३०	३५.४४	लागु नाही	निरंक
३	कृषी विद्यापीठे	१२००३	२.८६	लागु नाही	१२००३	२.८६	लागु नाही	निरंक
४	शेतकरी	५३११२	१२.७०	लागु नाही	५३११२	१२.७०	लागु नाही	निरंक
	एकुन	४१८४४५	१००.००		४१८४४५	१००.००		

३) प्रवर्तकांच्या भागधारणामधील बदल (बदल नसेल तर स्पष्ट करा)

अक्र	दिनांक	शेरा	भागांची संख्या	वर्षामधे संचीत भाग धारण	
				भागांची संख्या	कंपनीच्या एकुन भागाची टक्केवारी
			काही नाही		

४) उच्चतम श्रेणीतील पहील्या दहा भागधारकांचा आकृतीबंध (प्रवर्तक, संचालक, जीडीआर,एडीआर या धारकांव्यतीरीक्त)

अक्र	दिनांक	शेरा	भागांची संख्या	वर्षामधे संचीत भाग धारण	
				भागांची संख्या	कंपनीच्या एकुण भागाची टक्केवारी
१		डॉ. पंजाबराव देशमुख कृषि विद्यापीठ, अकोला	४००१	४००१	०.९५
२		महात्मा फुले कृषि विद्यापीठ, राहूरी	४००१	४००१	०.९५
३		वसंतराव नाईक मराठवाडा कृषि विद्यापीठ,परभणी	४००१	४००१	०.९५
४		श्री दिवाकर शामराव धोत्रे	८३	८३	०.०१
५		श्री शिवाजी रघुत्तमराव देशमुख	७०	७०	०.०१
६		श्री रोहन प्रकाशराव काकड	७०	७०	०.०१
७		श्री विनोद रामकृष्ण इंगळे	६०	६०	०.०१
८		श्री बाबाराव यशवंतराव विखे	५३	५३	०.०१
९		श्री उमेश हरी पाटील	५२	५२	०.०१
१०		श्रीमती विमल दामोधर राऊत	५०	५०	०.०१

५) संचालक व व्यवस्थापनातील वरीष्ठ व्यक्ती यांनी धारण केलेले भाग

अक्र	नाव	भागांची संख्या	वर्षामधे संचीत भाग धारण	
			भागांची संख्या	कंपनीच्या एकुन भागाची टक्केवारी
१	श्री संजय शामराव धोत्रे	१५	१५	०.००१
२	श्री वल्लभराव तेजराव देशमुख	३	३	०.००१

५) ऋणबध्दता

महामंडळावरील व्याजासहीत कर्ज थकीत/मिळविलेले परंतु शोधनदेय नसलेले.

विवरण	ठेवी वगळता सुरक्षीत कर्ज	असुरक्षीत कर्ज	स्वीकारलेली ठेवी	एकुण ऋणबध्दता
वर्षाच्या सुरूवातीला ऋणबध्दता अ) मुळ रक्कम ब) व्याज देय परंतु अशोधीत क) व्याज प्राप्त परंतु देय नाही	३०३४८०८८४	नाही	नाही	३०३४८०८८४
एकुन अ+ब+क	**३०३४८०८८४**	**नाही**	**नाही**	**३०३४८०८८४**
आर्थीक वर्षामधे ऋणबध्दता बदल – वाढ – घट	५५२०४९७५	नाही	नाही	५५२०४९७५
आर्थीक वर्षाचे शेवटी ऋणबध्दता १ मुळ रक्कम २ व्याज देय परंतु अशोधीत ३ व्याज प्राप्त परंतु देय नाही	२४८२७५९०९	नाही	नाही	२४८२७५९०९
एकुन १+२+३	**२४८२७५९०९**	**नाही**	**नाही**	**२४८२७५९०९**

६) संचालक आणि व्यवस्थापणातील वरीष्ठ व्यक्ती यांना दिलेले मानधन

अ) व्यवस्थापकीय संचालक/पुर्णवेळ संचालक/किंवा व्यवस्थापक यांना दिलेले मानधन

अक्र	आर्थिक मानधनाचा तपशिल	व्यवस्थापकीय संचालक/पुर्णवेळ संचालक/ किंवा व्यवस्थापक यांचे नाव	एकुन रक्कम
१	एकुन सकल वेतन अ) आयकर कायदा १९६१ च्या कलम १७(१) तरतुदीनुसार वेतन. ब) आयकर कायदा १९६१ च्या कलम १७(१) तरतुदीनुसार इतर प्राप्ती क) आयकर कायदा १९६१ च्या कलम १७(१) तरतुदीनुसार वेतनाऐवजी इतर लाभ.	१) श्री आर.व्ही. गमे २) श्री ए.बी. उन्हाळे	रू. १३.९०लक्ष रू. ०२.९०लक्ष
२	सामान्य पर्याय	–	–
३	सामान्य पारीश्रमीक	–	–
४	कमीशन लाभाचे प्रतीशत इतर	–	–
	एकुण अ	–	रू. १६.८० लक्ष
	कायद्यानुसार कमाल मर्यादा	–	–

ब) इतर संचालकांचे मानधन

अक्र	मानधनाचा तपशिल	संचालकाचे नाव			एकुण रक्कम
१	स्वतंत्र संचालक —बोर्ड समीती सभा उपस्थिती शुल्क — कमीशन —इतर चार्जेस	निरंक	निरंक	निरंक	निरंक
	एकुण १	निरंक	निरंक	निरंक	निरंक
२	इतर अकार्यकारी संचालक —बोर्ड समीती सभा उपस्थिती शुल्क — कमीशन —इतर चार्जेस	१) श्री संजय एस. धोत्रे २) श्री व्ही टी देशमुख			५००० ८०००
	एकुण २				१३०००
	एकुण (ब) १+२				१३०००
	संचालकांचे एकुण मानधन				**१३०००**
	कायद्याप्रमाणे मर्यादा				मर्यादेच्या आत

क) व्यवस्थापकीय संचालक/पुर्णवेळ संचालक/व्यवस्थापक यांचे व्यतीरीक्त इतर व्यवस्थापणातील व्यक्तींना दिलेले मानधन

अक्र	मानधनाचा तपशिल	अधिकाऱ्याचे नांव	एकुन रक्कम
१	वेतन	विनय वर्मा, कंपणी सचीव	८,७५,८८२

७) दंड / शिक्षा /आपसी समझौत्याने मिटविलेले गुन्हे

प्रकार	कंपणी कायद्याचे कलम	विस्तृत विवरण	दंड/शिक्षा /आपसी समझौता शुल्क	न्यायालयाचे नाव	अपील
			अ— महामंडळ		
दंड	नाही	नाही	नाही	नाही	नाही
शिक्षा	नाही	नाही	नाही	नाही	नाही
आपसी समझौता	नाही	नाही	नाही	नाही	नाही
			ब) संचालक		
दंड	नाही	नाही	नाही	नाही	नाही
शिक्षा	नाही	नाही	नाही	नाही	नाही
आपसी समझौता	नाही	नाही	नाही	नाही	नाही
			क) इतर अधिकारी		
दंड	नाही	नाही	नाही	नाही	नाही
शिक्षा	नाही	नाही	नाही	नाही	नाही
आपसी समझौता	नाही	नाही	नाही	नाही	नाही

परीशिष्ट – ३

संचालक मंडळाच्या बैठकीसंबंधी माहीती

संचालक मंडळ

सद्यस्थितीत संचालक मंडळावर १० सभासद आहेत

अहवाल वर्षामधे संचालक मंडळावरील खालील संचालक कार्यमुक्त/निवृत्त झाले.महामंडळाच्या प्रगतीसाठी त्यांनी दिलेला बहुमुल्य पाठींबा, दिलेल्या सेवा,मार्गदर्शन इत्यादी बाबत महामंडळ त्यांचे आभार मानते.

अक्र	संचालकाचे नाव	पदनाम	नियुक्तीच दिनांक	कार्यमुक्त दिनांक
१	श्री दिनेश कुमार जैन,भा.प्र.से.	अध्यक्ष	३०.०६.२०१५	०३.०५.२०१६
२	डॉ. भगवान सहाय, भा.प्र.से.	अध्यक्ष	०३.०५.२०१६	१९.०८.२०१६
३	श्री अरुण भगवान उन्हाळे भा.प्र.से.	व्यवस्थापकीय संचालक	१७.०१.२०१५	१०.०५.२०१६
४	श्री जी. श्रीकांत भा.प्र.से.	व्यवस्थापकीय संचालक	१०.०५.२०१६	०६.०६.२०१६
			१७.०६.२०१६	०८.०८.२०१६

सन २०१६–१७ या वर्षात नियुक्त संचालक

अक्र	संचालकाचे नाव	पदनाम	नियुक्तीच दिनांक
१	डॉ. भगवान सहाय, भा.प्र.से.	अध्यक्ष	०३.०५.२०१६
२	श्री.विजय कुमार, भा.प्र.से.	अध्यक्ष	०७.०९.२०१६
३	श्री जी. श्रीकांत, भा.प्र.से.	व्यवस्थापकीय संचालक	१०.०५.२०१६
			१७.०६.२०१६
४	श्री आर व्ही गमे, भा.प्र.से.	व्यवस्थापकीय संचालक	०६.०६.२०१६

संचालक मंडळ सभा

अहवाल २०१६–१७ या वर्षात संचालक मंडळाच्या खालीलप्रमाणे ४ सभा झाल्या

अक्र	संचालक मंडळ सभा क्र.	दिनांक	ठिकाण
१	१८३ वी सभा	२९ जुन २०१६	मुंबई
२	१८४ वी सभा	२७ सप्टेंबर २०१६	मुंबई
३	१८५ वी सभा	०५ डिसेंबर २०१६	नागपुर
४	१८६ वी सभा	२१ जानेवारी२०१७	मुंबई

संचालक मंडळाच्या बैठकीसाठी उपस्थिती

अक्र	संचालकाचे नाव	संचालक मंडळ सभा	उपसमीती सभा	मागील ३९ व्या वार्षिक सर्व साधारण सभेकरीता उपस्थिती दि.१७ डिसेंबर २०१६
		उपस्थिती	उपस्थिती	उपस्थिती
१	डॉ भगवान सहाय भा.प्र.से.	१	लागु नाही	लागु नाही
२	श्री.विजय कुमार, भा.प्र.से.	३	लागु नाही	होय
३	श्री विकास व्ही देशमुख, भा.प्र.से.	१	लागु नाही	होय
४	श्री ए. बी. उन्हाळे, भा.प्र.से.	०	०१	लागु नाही
५	श्री जी. श्रीकांत, भा.प्र.से.	२	०३	लागु नाही
६	श्री आर. व्ही. गमे, भा.प्र.से.	२	११	होय
७	श्री संजय एस. धोत्रे	२	०७	होय
८	श्री व्ही. टी. देशमुख	४	१२	होय
९	श्री व्ही. के. गौर, CMD, NSC	१	लागु नाही	नाही
१०	श्री एस. बी. खताळ	३	लागु नाही	होय
११	श्री व्ही. मोहन	२	लागु नाही	लागु नाही
१२	श्री संजय के. मेहता	४	९	होय

फॉर्म नं ए ओ सी –२

(कंपनी कायदा कलम १३४, उपकलम ३ च्या क्लॉज (एच) आणि कंपनी (लेखा) नियम २०१४, च्या नियम ८(२) अन्वये)

कंपनी अधिनियम २०१३ च्या कलम १८८ (१) नुसार महामंडळाने संबंधीत पक्षाशी केलेले करार/व्यवहार/व्यवस्था व सलगी तत्वावर केलेल्या व्यवहारांचे निवेदन

१. सलगी न करण्याच्या तत्वावर केलेले करार किंवा व्यवस्था किंवा व्यवहारांचा तपशिल – **नाही**
२. सलगी तत्वावर केलेले करार किंवा व्यवस्था किंवा व्यवहारांचा तपशिल:–

अक्र	तपशिल	विवरण
१	संबंधीत पक्षाचे नाव आणि नातेसंबंधाचा प्रकार	श्री व्ही टी देशमुख, संचालक श्री बी.व्ही.देशमुख श्री व्ही टी देशमुख यांचा मुलगा श्री डी.व्ही.देशमुख श्री व्ही टी देशमुख यांचा मुलगा श्रीमती एस.बी.देशमुख श्री व्ही टी देशमुख यांची सुन श्रीमती पी.डी.देशमुख श्री व्ही टी देशमुख यांची सुन
२	करार/व्यवस्था/व्यवहारांचा प्रकार	बियाणे खरेदी
३	करार/व्यवस्था/व्यवहारांचा कालावधी	एक वर्ष
४	करार किंवा व्यवस्था किंवा व्यवहारांचे ठळक वैशिष्टे व किंमत	सन २०१६–१७ मधे रू. ९.२७ लाख चे बियाणे खरेदी
५	संचालक मंडळाच्या मान्यतेचा दिनांक	लागु नाही
६	अग्रीम राशीचे शोधन केले असल्यास	लागु नाही

संचालक मंडळाच्या वतीने व करिता

दिनांक - ०५ ऑगस्ट २०१७

(विजय कुमार, भा.प्र.से.)
अध्यक्ष
डिन नं.०७२६२६२७

ठिकाण - मुंबई

सचिवीय अंकेक्षण अहवाल

आर्थीक वर्ष २०१६-२०१७ करीता

(कंपनी अधिनीयम,२०१३ च्या कलम २०४(१) आणि कंपनी (व्यक्तीची नियुक्ती आणि मानधन) नियम २०१४ च्या नियम ९ अनुसार)

प्रती,

मा.सर्व सभासद

महाराष्ट्र राज्य बियाणे महामंडळ मर्या.

आम्ही महाराष्ट्र राज्य बियाणे महामंडळ मर्या. या कंपनीचे सचिवीय अंकेक्षण केलेले आहे ज्यांनी वैधानिक तरतुदींचे पालन चांगल्या प्रकारे केलेले आहे. सचिवीय अंकेक्षण हे आम्हाला पुरविण्यात आलेल्या सर्व बाबींचे योग्य मुल्यांकन/वैधानीक पुर्तता आणि त्यावरील आमचे मत अशा पध्दतीने व्यक्त करण्यात आले आहे.

महामंडळाचे रेकॉर्ड, दस्तऐवज, इतीवृत्त रजिष्टर, नमुने, भरलेली विवरणे आणि इतर रेकॉर्ड यांची आम्ही केलेली तपासणी आणि सचिवीय अंकेक्षणादरम्यान महामंडळाने, त्यांच्या अधिकाऱ्यांनी, एजंट व अधिकृत प्रतीनिधी यांनी पुरविलेली माहीती, या आधारे आम्ही विधान करतो की, दि. ३१ मार्च २०१७ रोजी संपणारे ऑडीट या आर्थिक वर्षामधे महामंडळाने निम्ननिर्देशीत यादीप्रमाणे वैधनीक तरतुदींची पुर्तता केलेली आहे. आणि महामंडळामधे योग्य संचालक मंडळ आणि त्यांच्या पुर्ततेची योग्य व्यवस्था आहे.त्यासंबंधीचा आमचा अहवाल खालीलप्रमाणे आहे.

दि. ३१ मार्च २०१७ या आर्थिक वर्षामधे महाराष्ट्र राज्य बियाणे महामंडळाने ठेवलेले रेकॉर्ड, दस्तऐवज, इतीवृत्त रजिष्टर, नमुने, भरलेली विवरणे आणि इतर रेकॉर्ड यांची कायद्याच्या तरतुदी प्रमाणे तपासणी केलेली आहे.

आम्ही महामंडळास लागु असलेल्या कायद्याच्या संबंधीत तरतुदींची पुर्तता केल्याची बाब महामंडळाच्या संबंधीत विभागप्रमुखाने दिलेल्या पुर्तता प्रमाणपत्रांना आधार मानुन तपासलेली आहेत.

(i) कंपनी अधिनीयम,२०१३ (अधिनियम) आणि त्या अंतर्गत असलेले नियम

(ii) इतर कायदे विशेषतः लागु असलेले

- उपदान (ग्रॅच्युइटी) शोधन अधिनियम, १९७२
- कर्मचारी भविष्य निर्वाह निधी आणि किरकोळ तरतुदी अधिनियम, १९५२
- बियाणे अधिनियम, १९६६
- सेवा कर
- कारखाने अधिनियम, १९४८
- पाणि (प्रदुषण नियंत्रण आणि प्रतीबंध) अधिनियम,१९७४ आणि त्या अंतर्गत असलेले नियम
- हवा (प्रदुषण नियंत्रण आणी प्रतिबंध) अधिनियम, १९८१ आणि त्या अंतर्गत असलेले नियम
- व्यापारी मुद्रा अधिनियम, १९९९
- वैध मापन शास्त्र कायदा
- औद्योगिक वादविवाद कायदा
- महीला लैंगीक शोषण (प्रतिबंध आणि तक्रार निवारण) कायदा २०१३

सदरील आर्थिक वर्ष २०१६-२०१७ या अहवालामध्ये, महामंडळाने वरील नमुद केलेल्या सर्व अधिनियम, नियम, कायदे, मार्गदर्शक बाबी, माणक इत्यादींच्या तरतुदींचे पुर्णपणे पालन केलेले आहे. त्या व्यतिरिक्त काही बाबी खालिल प्रमाणेः

१. सदरील आर्थिक वर्ष २०१६ -२०१७ मध्ये कंपनी अधिनीयम, २०१३ च्या कलम १०८ तरतुदीनुसार महामंडळाने इलेक्ट्रॉनिक साधनांद्वारे मतदान घेतलेले नाही.
२. सदरील आर्थिक वर्ष २०१६-२०१७ मध्ये कंपनी अधिनीयम, २०१३ च्या कलम १७७ च्या तरतुदीनुसार, संचालक मंडळाने या वर्षात अंकेक्षण समितीच्या रचनेला मंजुरी दिलेली आहे.मात्र समीतीचे कामकाज स्वतंत्र संचालकाच्या नियुक्तीनंतरच चालु होईल, की ज्याच्या नावाचा प्रस्ताव राज्य शासनाला पाठविलेला असुन याबाबत शासनाच्या सुचना व मताची प्रतीक्षा आहे.
३. सदरील आर्थिक वर्ष २०१६-२०१७ मध्ये कंपनी अधिनीयम, २०१३ च्या कलम १७८ च्या तरतुदीनुसार, संचालक मंडळाने या वर्षात 'निर्मीती नामनिर्देशन आणि मानधन समीती'(फॉर्मेशन नॉमीनेशन ॲन्ड रिम्युनरेशन कमीटी) च्या रचनेला मंजुरी दिलेली आहे. मात्र समीतीचे कामकाज स्वतंत्र संचालकाच्या नियुक्तीनंतरच चालु होईल, की ज्याच्या नावाचा प्रस्ताव राज्य शासनाला पाठविलेला असुन याबाबत शासनाच्या सुचना व मताची प्रतीक्षा आहे.

कार्यासंबंधीची चांगली पध्दत/रीत हयाबाबत दिलेल्या शिफारसीय सुचना :-

आम्ही केलेल्या अंकेक्षण प्रक्रीये दरम्यान, आम्ही दिलेल्या शिफारसीं प्रमाणे महाबीजने महामंडळाला लागु असलेले नियम व कायदे यातील तरतुदींचे योग्य रीतीने पाठपुरावा आणि पुर्तता करण्याकरीता संचालक मंडळासमोर हया बाबी स्वतंत्रपणे त्यांच्या माहीतीसाठी व मंजुरीसाठी सादर करून त्याची अंमलबजावणी करण्यात आलेली आहे,

आम्ही पुढील अहवाल सादर करितो की,

संचालक मंडळाची रचना आर्टीकल ऑफ असोसीएशन च्या तरतुदीनुसार करण्यात आलेली आहे व महामंडळ पदसीध्द (एक्स-ऑफीसीओ) च्या नियुक्त्या याच तरतुदीनुसार केलेली आहे. महामंडळाने स्वतंत्र संचालकाच्या नियुक्तीचा प्रस्ताव राज्य शासनाला पाठविलेला असुन याबाबत राज्य शासनाच्या सुचना व मताची प्रतीक्षा आहे. आढावा कालावधीत काही प्रसंगी संचालक मंडळाच्या रचनेत आर्टीकल ऑफ असोसीएशन च्या तरतुदीनुसार बदल घडुन आले, आणि याबाबत आवश्यक्तेनुसार कंपनी अधिनियम कायद्यानुसार अहवाल देण्यात आले आहे.

संचालक मंडळाच्या ठरलेल्या सभेपुर्वी सभेची सुचना व विषयसुची संचालकांना सात दिवससांअगोदर पोष्टाने,ई-मेलद्वारे आणि अस्तित्वात असलेल्या पध्दतीद्वारे विषयसुचींवर संचालक मंडळाच्या सभेपुर्वी त्यांच्याकडुन माहीती, सुचना आणि काही स्पष्टता मागवण्याकरीता व त्यांचा सभेमधे योग्य सहभाग रहावा या करीता पाठविण्यात आले.

सभेचे इतीवृतामधे बहुमताने घेतलेले निर्णय व सभासदांची संबंधीत विषयावरील मतभिन्नतेचा समावेश करण्यात आलेला आहे.

आम्ही अहवाल सादर करतो की, महामंडळाला लागु असलेल्या विविध नियम, कायदे, मार्गदर्शक बाबी यांची पुर्तता करण्यात आलेली आहे, आमचे असे मत आहे की, विविध नियम, कायदे, मार्गदर्शक बाबी यांच्या तरतुदींची पुर्तता ही भिन्न अधिकारीणी व विभाग प्रमुख यांच्यामार्फत समर्थपणे करण्यात आलेले आहे. सदरील पध्द्तीपेक्षा केंद्रीभुत पध्द्तीचा अवलंब केल्यास याचा प्रभाव व पुर्तता वळेवर होईल.

आम्ही अहवाल सादर करतो की, अंकेक्षण कालावधीत विविध नियम, कायदे, मार्गदर्शक बाबी आणि निश्चित माणके यांच्या अनुषंगाने महामंडळामधे कोणतीही मोठी घटना/कृती व्यावसायीक बाबींतुन घडलेली नाही.
\

स्वाक्षरी
राम ठक्कर ॲड असोसीएटस्
FCS No. ७४५२
CP No. ४९०३

ठिकाण- अकोला
दि. ०७.०८.२०१७

लेखा परिक्षकांचा स्वतंत्र अहवाल

प्रति,

सन्माननीय सभासद,

महाराष्ट्र राज्य बियाणे महामंडळ मर्या. अकोला

वित्तीय विवरणाबाबत अहवाल

महाराष्ट्र राज्य बियाणे महामंडळ मर्या. यांचे दि. ३१ मार्च २०१७ रोजीचा ताळेबंद व त्यात सम्मीलीत असलेले वर्ष अखेरचे नफा-तोटा पत्रक, कॅश फ्लो स्टेटमेंट आणी महत्वपुर्ण लेखा धोरणाचा संक्षीप्त अहवाल आणि इतर स्पष्टीकरणात्मक माहीती व वित्तीय विवरणाचे अंकेक्षण आम्ही केलेले आहे.

वित्तीय विवरणाबाबत व्यवस्थापणाची जबाबदारी

कंपनी अधिनियम २०१३ (कायदा) च्या कलम १३४(५) आणी कलम १३३ प्रमाणे लेखांकनाबाबत निश्चीत केलेल्या प्रमाणानुसार आणी कंपनी (लेखा) नियम, २०१४ च्या नियम ७ नुसार कंपनी संबंधी वित्तीय विवरण तयार करणे व त्यामधे भारतामधे स्विकार्य असणाऱ्या लेखांकन तत्वानुसार महामंडळाची वास्तवीक आर्थीक स्थिती, वित्तीय उपलब्धता, तरल रोख विवरणा संबंधीची सत्य व प्रामाणीक दृष्टी व माहीती देण्याची जबाबदारी महामंडळाच्या संचालक मंडळाची आहे. यामधे कायद्यातील तरतुदीप्रमाणे आवश्यक असलेले लेख्यासबंधीचे योग्य, उचीत व पुरेसे रेकॉर्ड व्यवस्थीत ठेवणे, महामंडळाची मालमत्ता सुरक्षीत ठेवण्याच्या दृष्टीकोनातुन व आर्थिक गैरव्यवहाराचा प्रतीबंध करणे व ते शोधुन काढण्याकरीता सुरक्षीत ठेवणे, योग्य लेखाधोरण निवडणे व लागु करणे, उचीत व समाधानकारक अंदाज घेणे आणि अंतर्गत नियंत्रणाच्या दृष्टीने रूपरेखा तयार करणे, कार्यान्वीत करणे व त्याची देखरेख करणे तसेच लेखे व वित्तीय विवरणे महामंडळाची सत्य व प्रामाणीक आर्थिक स्थिती दर्शविणारी व चुकीच्या भाष्यापासुन मुक्त ठेवणे, चुकांमुळे होणा या नुकसानीवर योग्यरीतीने अंतर्गत नियंत्रण कार्यान्वीत करणे याची जबाबदारी आहे.

लेखा परीक्षकांची जबाबदारी

कंपनीच्या वित्तीय विवरणावर अंकेक्षणाच्या आधारे मत प्रदर्शीत करण्याची जबाबदारी आमची आहे.

आम्ही कंपनी अधिनियमाच्या तरतुदी व त्या अंतर्गत असलेले नियम आणी लेखा व अंकेक्षणाची निश्चीत मानके यांचा आधार घेवुन अंकेक्षण अहवाल तयार केलेला आहे.

कंपणी अधिनियम, २०१३ च्या कलम १४३(१०) अंकेक्षणासंबंधी दिलेल्या मानकांचे आधारे आम्ही लेखापरीक्षण केलेले आहे, की ज्या निश्चीत मानकानुसार नितीविषयक आवश्यक्तांची पुर्तता आणी वित्तीय विवरणे ही दोषमुक्त आहेत यासंबंधी अकेक्षणाचे नियोजन व कार्यान्वयन याबाबत निश्चीत आश्वासन मिळवणे आवश्यक आहे.

वित्तीय विवरण पत्रकामधे नमुद असलेल्या रकमांच्या खुलाश्याबाबत अंकेक्षण पध्दतीने पुरावा घेणे हे अंकेक्षण प्रक्रीयेत समाविष्ट आहे. लेखा परीक्षणादरम्यान वित्तीय विवरणात होणा या चुकीच्या नोंदी,फसवणुक व त्रृटीमुळे असलेल्या धोक्याचे आकलन करण्याकरीता योग्य पध्दतीचा वापर करणे हे लेखापरीक्षकाच्या निर्णयावर अवलंबुन असते.

या धोक्याचे आकलन करतांना, अंतर्गत वित्तीय नियंत्रण जे की कंपणीच्या आर्थिक विवरण तयार करण्याच्या दृष्टीकोनाशी निगडीत आहे आणी योग्य व चुकीच्या भाष्यापासुन मुक्त आहे. व लेखापरीक्षा प्रक्रीया करण्याकरीता अनुरूप आहे, असे गृहीत घरावे लागते. परंतु कंपणीच्या अंतर्गत वित्तीय नियंत्रणाची प्रभावशिलता पाहणे हा हेतु नाही. लेखापरीक्षणामधे कंपणीने प्रयोग केलेल्या लेखांकन पध्दती तसेच महत्वपुर्ण लेखा अनुमानांच्या तर्क व वित्तीय विवरणाचा सत्य व प्रामाणीक दृष्टीकोन याची खात्री करून घेणे यामधे समाविष्ट आहे.

आम्हाला विश्वास आहे की, वित्तीय विवरणाला आधार प्रदान करण्यासाठी पुरेशी व योग्य लेखा पुरावे आम्हाला मिळालेले आहेत.

अभिमत

आमच्या मते आणि आमच्या माहीतीनुसार आणी आम्हाला दिलेल्या स्पष्टीकरणानुसार सदर वित्तीय विवरणे आणी दिलेली माहीती कायद्याच्या आवश्यक मानकानुसार सत्य आणी प्रामाणीक दृष्टीकोन प्रदान करणारे व भारतामधे मान्य असलेल्या लेखा तत्वाप्रमाणे आहेत याची खात्री केलेली आहे.

अ) ताळेबदाच्या संबंधात महामंडळाची दर्शवीलेली स्थिती ही दि. ३१ मार्च २०१७ ची आहे.
ब) नफा तोटा पत्रकाच्या संदर्भात दर्शविलेला नफा हा त्या वर्षा अखेरीचा आहे. आणी
क) रोख तरल विवरणाचे बाबतीत दर्शविलेली रोख तरल हे त्या वर्षा अखेरीचे आहे.
ड) महामंडळाने आपल्या वित्तीय वक्तव्या मध्ये ८ नोव्हेंबर २०१६ ते ३० डिसेंबर २०१६ या कालावधीमध्ये विशिष्ट बॅकां सोबत केलेल्या व्यवहारांचा अपेक्षीत खुलासा केलेला आहे आणि सदर खुलासा मंहामंडळाच्या खातेपुस्तकानुसार आहे.

विशेष बाबी

आम्ही खालील बाबीकडे लक्ष वेधु इच्छीतोः

ज्याची ओळख पटलेली नाही अशी बॅक खात्यात जमा झालेली रक्कमः

बॅक खात्यात जमा एकुन रक्कम रूपये २०,७५,०९३/- ची त्वरीत जुळवणी करून घ्यावी.

मुदत बाहय धनादेश खातेः

या खात्यात जमा एकुन रक्कम रूपये १,७२,७१,८४९/- ची त्वरीत जुळवणी करून घ्यावी.

तपासणी/अर्ज/नोदणी शुल्कः

या खात्यात जमा एकुन रक्कम रूपये ३८,९४,६९७/- ची त्वरीत जुळवणी करून घ्यावी.

लाभांष खातेः

बॅक ऑफ महाराष्ट्र मध्ये लाभांष खाते उघडण्यात आलेले आहे. लाभांषाची रक्कम या खात्यांमध्ये वळती केली जाते आणि जेंव्हा केंव्हा लाभांष आदेश सादर केल्या जातात तेंव्हा सदर रक्कम मोकळी केल्या जाते. तथापी बँकेने या सेवेसाठी कधीकधी शुल्क आकारणी केली आहे. यामुळे या खात्याची जमा रक्कम कमी होते. महामंडळाने या रकमेच्या आकारणीचा परतावा लवकरच घेतला पाहीजे कारण की, सदर पुर्ण रक्कम ही भागधारकांच्या उपलब्ध लाभांषाची किंवा गुतवणुकदाराच्या संरक्षण निधी मध्ये वळती करावी लागते.

सामुदायिक सामाजिक जबाबदारीवरील खर्चः

महामंडळाने सिएसआर अतंर्गत आवश्यक असलेला संयुक्त सामाजिक जबाबदारीवरील खर्च आवश्यक एवढा केलेला नाही.

कंपनी कायदा २०१३ मधील तरतूदीनूसार महामंडळाने सिएसआर अंतर्गत रु १०४.०० लक्ष एवढा खर्च करावयाचा होता. तथापी महामंडळाने प्रत्यक्षात रु. ९१.०० लक्ष ईतकाच खर्च केला आहे. यामध्ये रु. १३.०० लक्ष कमी खर्च केलेला आहे. मागील वर्षी सुध्दा सिएसआर अंतर्गत कमी खर्च केला होता. महामंडळाने मागील वर्षाचा उर्वरीत खर्च लक्षात न घेता सदर खर्च या वर्षामध्ये विचारात घेतलेला नाही.

वरील बाबी संदर्भात आमच्या अभिमतामधे कोणताही बदल नाही.

इतर विधी व नियीमत आवश्यक्तेबाबत अहवालः

कंपनी कायदा २०१३ च्या कलम १४३(११) व भारत सरकारने निर्गमीत केलेल्या कंपनी (ऑडीटर्स रिपोर्ट) २०१६ च्या परीच्छेद ३ व ४ मधे निर्देशित केल्या नुसार पुर्ण विवरण " **परिशीष्ट- अ** '' मधे आम्ही दिलेले आहे.

कंपनी अधिनियम २०१३ च्या कलम १४३(३) च्या नुसार आम्ही अहवाल देतो की :-

अ) आमच्या माहीतीप्रमाणे अंकेक्षणाकरीता आवश्यक असलेली माहीती, स्पष्टीकरणे आम्ही मिळविलेली आहेत.

ब) आमच्या मतानुसार व आम्ही केलेल्या परीक्षणानुसार महामंडळाने कायद्याच्या आवश्यक्तेनुसार असणारी लेखा पुस्तके योग्य रीतीने ठेवलेली आहेत. (महामंडळाच्या ज्या शाखेला आम्ही भेट दिली नाही तेथील सर्व योग्य रेकॉर्ड व विवरणे आम्हाला अंकेक्षणाकरीता मिळालेली आहेत.)

क) आमच्या लेखा परीक्षणानुसार लेखापुस्तके, ताळेबंद, नफा तोटा पत्रक, कॅश फ्लो स्टेटमेंट हे परस्परांशी जुळतात. (ज्या शाखेला आंम्ही भेट दिली नाही त्यांचे खाते ही परस्पर जुळतात)

ड) आमच्या मते वरील वित्तीय विवरणे कंपनी अधिनियम,२०१३ च्या कलम १३३ आणि कंपनी (लेखा) नियम, २०१४ च्या नियम ७ च्या मानांकनांचे पालन करतात.

इ) दि. ३१ मार्च २०१७ रोजी संचालक मंडळाने दिलेले लिखीत विवरण जे रेकॉर्डवर ठेवलेले आहे त्या आधारे दि. ३१ मार्च २०१७ रोजी कंपणी अधिनियम,२०१३ च्या कलम १६४(२) नुसार नेमणुक झाल्यापासुन त्याच्या संचालक पदाच्या कालावधीत कोणीही संचालक अपात्र ठरलेला नाही.

फ) महामंडळाच्या अंतर्गत वित्तीय नियंत्रण प्रणालीवर परीणामकारक नियंत्रण ठेवण्यासाठी कंपनीच्या वित्तीय अहवाल नियंत्रणाची कार्यशीलते करीता आमचे **'परिशीष्ट-ब'** चा संदर्भ घ्यावा.

ग) अंकेक्षण अहवालात सम्मीलीत असलेल्या इतर बाबी बाबत आणि आमच्या माहीतीनुसार स्पष्टीकरण खालीलप्रमाणेः-

१) महामंडळासंबंधीत प्रलंबीत दाव्याचा आर्थीक परीस्थीतीवर होणा या परिणामा संदर्भात वित्तीय विवरणातील टिपणी क्र. १५ पहावी.

२) महामंडळ अशा कोणत्याही दिर्घमुदती करारामधे गुंतलेले नाही की ज्यामुळे महामंडळाला नुकसान होईल.

३) गुंतवणुकदार शिक्षण व संरक्षण निधीला यावर्षी कोणतीही रक्कम स्थानांतरीत करण्याची गरज नाही.

टीएसीएस ॲंड कंपनी करीता
सनदी लेखापाल

दिनांक-०७.०८.२०१७
स्थळ - नागपुर

सीए.एस चित्रा रणजीत
भागीदार
सभासद क्र.१०४१४५
फर्म नं.११५०६४ डब्ल्यु

लेखा परिक्षक अहवालाबाबतचे परिशिष्ट - अ

महाराष्ट्र राज्य बियाणे महामंडळ मर्या. यांच्या दि. ३१ मार्च २०१७ रोजी संपलेल्या लेख्यातील वैधानिक आवश्यकता संबंधीचा महामंडळाच्या सन्माननीय सभासदांना लिहिलेल्या अहवालीतील परीच्छेद क्र. ६ पहावा

अंकेक्षणा दरम्यान आम्हाला मिळालेली माहीती व स्पष्टीकरणे याची योग्य तपासणी नंतर आम्ही अहवाल सादर करतो कीः-

१. (अ) महामंडळाने सर्व रेकॉर्ड योग्य रीतीने ठेवलेले आहे, ज्यामधे मात्रात्मक व इतर परीपुर्ण विवरण आहे आणि स्थिर संपत्तीची स्थानात्मक माहीती आहे.

(ब) आम्हाला मिळालेल्या माहीतीनुसार स्थिर संपत्तीची प्रत्यक्ष भौतीक तपासणी नियमीतपणे व्यवस्थापनाकडून होत असते व अशा तपासणीमधे कोणत्याही त्रृटी निदर्शनास आलेल्या नाहीत.

(क) अचल संपत्तीच्या मालकी हक्काचे दस्तऐवज महामंडळाच्या नावे आहेत,

२. (अ) अहवाल वर्षामधे साठयाची प्रत्यक्ष भौतीक तपासणी व्यवस्थापणाने केलेली आहे. आमच्या मते अशी वेळोवेळी करण्यात येणरी तपासणी योग्य आहे.

(ब) महामंडळाचा व्यवसायाचे स्वरूप व कार्यक्षेत्राचा विस्तार पाहता व आम्हाला दिलेली माहीती आणि स्पष्टीकरणे यानुसार महामंडळ वापरत असलेली साठा तपासणी पध्दत ही आमच्या मते योग्य व पुरेशी आहे.

(क) साठयासंबंधीचे रेकॉर्ड महामंडळाने योग्य रीतीने ठेवलेले आहे. आम्हाला दिलेली माहीती आणि स्पष्टीकरणे यानुसार, साठा तपासणीमधे कोणत्याही त्रृटी दिसुन आल्या नाहीत.

३. कंपनी अधिनियम,२०१३ च्या कलम १८९ अंतर्गत ठेवण्यात येणा या नोंदीप्रमाणे महामंडळ कोणत्याही कंपनीला, फर्म अथवा इतर संस्थांना सुरक्षीत/असुरक्षीत असे कोणतेही कर्ज देत नाही.

४. आमच्या मते व आम्हाला दिलेली माहीती आणि स्पष्टीकरणे यानुसार महामंडळ कर्ज, गुंतवणुक, हमी आणि सुरक्षा या संदर्भात कंपनी अधिनियम, २०१३ च्या कलम १८५ आणि १८६ चे पालन करणे आवश्यक आहे असे कोणतेही व्यवहार केलेले नाही.

५. महामंडळ लोकांकडून कोणत्याही ठेवी स्विकारत नाही, त्यामुळे रिझर्व बॅंक ऑफ इंडीयाने निर्गमीत केलेली मार्गदर्शक तत्वे आणि कंपनी अधिनियम,२०१३ च्या कलम ७३ ते ७६ मधील संबंधीत तरतुदी आणि कंपनी (ठेवी स्विकारणे) नियम, २०१५ च्या तरतुदी महामंडळास लागु होत नाहीत.

६. आम्हाला दिलेल्या माहीती नुसार केंद्र शासनाने कंपनी अधिनियम, २०१३ च्या कलम १४८(१) नुसार कॉस्ट रेकॉर्ड ठेवण्याबाबत कोणतेही आदेश कंपनीला दिलेले नाहीत.

७. (अ) आम्हाला दिलेली माहीती आणि स्पष्टीकरणे यानुसार आणि आम्ही केलेल्या रेकॉर्डच्या तपासणी नुसार, भविष्य निर्वाह निधी, कर्मचारी राज्य विमा, आयकर, विक्रीकर, संपत्ती कर, सेवा कर, जकातकर, उत्पादन कर आणि इतर वैधानीक वादरहीत देयतांचे शोधन महामंडळ नियीमत स्वरूपात संबंधीत प्राधीकरणाकडे जमा करते.

(ब) आम्हाला दिलेली माहीती आणि स्पष्टीकरणे यानुसार आणि आम्ही केलेल्या रेकॉर्डच्या तपासणी नुसार आयकर, विक्रीकर, संपत्ती कर, सेवा कर, जकातकर, उत्पादन कर याबाबतची कोणतेही देय राशी खाली नमुद केलेल्या बाबी व्यतीरीक्त जमा केलेली रक्कम वादग्रस्त नाही.

अधिनियमाचे नाव	देयतेचा प्रकार	वादग्रस्त रक्कम (रूपयामधे)	कालावधी	वाद प्रलंबीत असलेले न्यायाधिकरण
मध्यप्रदेश प्रवेश कर	नियम ५२ प्रमाणे दंड	१२,७७,६५१	२००८-०९	अपीलीय प्राधिकरण

८. आम्हाला दिलेली माहीती आणि स्पष्टीकरणे यानुसार आणि आम्ही केलेल्या रेकॉर्डच्या तपासणी नुसार खाली नमुद केल्या व्यतीरीक्त महामंडळाने कोणत्याही वित्तीय संस्था अथवा बॅकेकडुन ऋण घेतलेले नाही आणि ऋणपत्रे निर्गमीत केलेली नाहीत.

महामंडळाने अहवाल वर्षात त्यांच्या शॉर्ट टर्म डिपॉझीटवर वेगवेगळया वेळी ऋण घेतलेले आहे. असे एकुन रूपये ५०.३२ कोटी चे ऋण महामंडळाने घेतलेले आहे.दि.३१.०३.२०१७ रोजी या ऋणापोटी रू. २४.८३ कोटी ची रक्कम बाकी आहे.

९. केलेल्या अंकेक्षणाच्या आधारे आणि व्यवस्थापनाने आम्हाला दिलेली माहीती आणि स्पष्टीकरणे यानुसार महामंडळाने कोणतीही प्रारंभीक किंवा अंतीम पब्लीक ऑफर, ऋणपत्रे, मुदतीकर्ज करीता रक्कम घेतलेली नाही. सबब आदेशातील क्लॉज ३ (ix) महामंडळाला लागु होत नाही त्यामुळे यावर भाष्य केले नाही.

१०. केलेल्या अंकेक्षणाच्या आधारे आणि व्यवस्थापनाने आम्हाला दिलेली माहीती आणि स्पष्टीकरणे यानुसार अहवाल वर्षात महामंडळाने किंवा महामंडळातील अधिकाऱ्यांनी कोणताही गैरप्रकार/गैरव्यवहार केल्याचे निदर्शनास येत नाही.

११. आम्ही केलेल्या अंकेक्षणाच्या आधारे आणि व्यवस्थापनाने आम्हाला दिलेली माहीती आणि स्पष्टीकरणे यानुसार व्यवस्थापकीय मानधन आवश्यक मानांकनानुसार व कंपनी अधिनियम,२०१३ च्या कलम १९७ परीशिष्ट-५ नुसार दिले आहे.

१२. आमच्या मते महामंडळ हे निधी कंपनी नाही. त्यामुळे आदेशातील क्लॉज ४ (xii) महामंडळाला लागु होत नाही.

१३. आमच्या मते महामंडळाचे संबंधीत पार्टीसोबत झालेले सर्व व्यवहार कंपनी अधिनियम, २०१३ च्या कलम १७७ आणि १८८ नुसार आहेत. या संबधीचा सर्व तपशिल वित्तीय विवरणामधे आवश्यक त्या लेखा मानांकनानुसार स्पष्ट दिला आहे.

१४. आम्ही केलेल्या अंकेक्षणाच्या आधारे आणि व्यवस्थापनाने आम्हाला दिलेली माहीती आणि स्पष्टीकरणे यानुसार महामंडळाने अहवाल वर्षात कोणत्याही समभागाचे प्राधान्याने आवंटन किंवा खाजगी वाटप केलेले नाही किंवा अंशता किंवा पुर्ण परीवर्तनीय ऋणपत्र प्रारंभीक किंवा अंतीम पब्लीक ऑफर, ऋणपत्रे, \ घेतलेले नाही. सबब आदेशातील क्लॉज ३ (xiv) महामंडळाला लागु होत नाही त्यामुळे यावर भाष्य केले नाही.

१५. आम्ही केलेल्या अंकेक्षणाच्या आधारे आणी व्यवस्थापनाने आम्हाला दिलेली माहीती आणि स्पष्टीकरणे यानुसार अहवाल वर्षात महामंडळ संचालक किंवा इतर संबंधीत व्यक्तीसोबत कोणत्याही अनार्थिक व्यवहारामधे गुंतलेले नाही. सबब आदेशातील क्लॉज ३ (xv) महामंडळाला लागु होत नाही त्यामुळे यावर भाष्य केले नाही.

१६. आमच्या मते, रिझर्व बँक ऑफ इंडीया अधिनियम, १९३४ च्या कलम ४५ IA अंतर्गत महामंडाळाची नोंदणी आवश्यक नाही. सबब आदेशातील क्लॉज ३ (xvi) महामंडळाला लागु होत नाही त्यामुळे यावर भाष्य केले नाही.

टीएसीएस ॲंड कंपनी करीता सनदी लेखापाल

दिनांक-०७.०८.२०१७
स्थळ - नागपुर

सीए. एस. चित्रा रणजीत
भागीदार
सभासद क्र.१०४१४५
फर्म नं.११५०६४ डब्ल्यु

**'' परीशिष्ट-ब '' महाराष्ट्र राज्य बियाणे महामंडळाच्या वित्तीय विवरणावर स्वतंत्र अंकेक्षकाचा अहवालः-
कंपनी अधिनियम, २०१३ च्या कलम १४३(३) च्या क्लॉज (i) निर्देशानुसार अंतर्गत
वित्तीय नियंत्रण अहवालः**

१. आम्ही सदरिल अहवाल वर्ष ३१.०३.२०१७ महाराष्ट्र राज्य बियाणे महामंडळाच्या वित्तीय विवरणाशी निगडीत असलेल्या अंतर्गत वित्तीय नियंत्रणाचे अंकेक्षण केले आहे.

अंतर्गत वित्तीय नियंत्रणबाबत व्यवस्थापनाची कर्तव्यः

२. सनदी लेखापाल संस्थेच्या (ICAI) मार्गदर्शक तत्वानुसार अंतर्गत वित्तीय नियंत्रण याची स्थापना आणि देखभाल करणे हे व्यवस्थापनाची जबाबदारी आहे. या जबाबदाऱ्यांमध्ये पुरेशी अंतर्गत वित्तीय नियंत्रणाची रचना, अंमलबजावणी आणि देखभाल करणे समाविष्ट आहे. कंपनी कायदा २०१३ च्या अंतर्गत आवश्यक असलेल्या विश्वसनीय वित्तीय माहिती साठी कुशल आचरण, मालमत्तेचे संरक्षण, कंपनीचे धोरणांचे पालन, फसवणुक, चुका शोधने आणि वित्तीय अचूकता आणि पूर्णता या सर्व गोष्टींचा समावेश होतो.

अंकेक्षकाचे कर्तव्यः-

३. कंपनीच्या आर्थिक उत्तरदायित्वावर आणि अंतर्गत वित्तीय नियंत्रणावर मत व्यक्त करणे ही आमची जबाबदारी आहे. सनदी लेखापाल संस्थेच्या (ICAI) अंतर्गत कायदयातील कलम १४३(१०) नूसार निर्धारीत केलेल्या मानकांनूसार अंतर्गत वित्तीय नियंत्रणाचे अंकेक्षण केले आहे. त्या मानकांनुसार आणि मार्गदर्शक तत्वानुसार पुरेशी अंतर्गत वित्तीय नियंत्रणे स्थापीत केली गेली आहेत आणि ती काळजीपूर्वक राखून
\ ठेवली आहेत. अशा नियंत्रणास सर्व भौतिक गोष्टींमध्ये प्रभावीरीत्या कार्यरत असलेल्या आणि वाजवी हमी प्राप्त करण्यासाठी नैतिक आवश्यकतेची पुर्तता करण्यांत आली आहे.

४. आमच्या लेखापरीक्षणात आर्थिक अहवाल आणि त्यांच्या प्रभावाखाली अंतर्गत वित्तीय नियंत्रण प्रणालीच्या पर्याप्ततेबदद्ल लेखापरीक्षण पुरावे प्राप्त करण्याची प्रक्रिया समाविष्ट आहे. ज्यामध्ये आर्थिक अहवाला अंतर्गत जोखमींचे मुल्यमापन करणे, आर्थिक आराखडयाची तपासणी आणि मुल्यमापन करणे आणि अंतर्गत नियंत्रण यंत्रणा ही अशा मुल्यमापन केलेल्या जोखीमींवर आधारीत आहे. वित्तिय विवरणाशी निगडीत असलेल्या प्रभावी जोखमींचे मुल्यमापन, वित्तीय धोके किंवा त्रुटी आणि भौतिक चुकांमुळे होणाऱ्या जोखमींच्या आकलनांचा देखील समावेश होतो.

५. आमचा असा विश्वास आहे की, आमचे अंकेक्षणीय मत प्रगट करण्यासाठी अंतर्गत वित्तीय नियंत्रण यंत्रणा ही वित्तीय अहवालासाठी पुरेशी आणि योग्य आहे.

६. आर्थिक अहवालाप्रती अंतर्गत वित्तीय नियंत्रणेचा आशय :-

कंपनीची अंतर्गत वित्तीय नियंत्रण यंत्रणा ही आर्थिक अहवालांची विश्वासार्हता अणि सामान्यतः स्वीकार्य लेखा नियमांनुसार आर्थिक उदिद्ष्टांची पूर्तता करण्यासाठी आणि वाजवी आश्वासन पुरवण्यासाठी योग्य ठरेल अशी तयार करण्यांत आली आहे.

कंपनीची अंतर्गत वित्तीय नियंत्रण यंत्रणा ही आर्थिक अहवालांमध्ये अंर्तभूत असणाऱ्या अशी धोरणे आणि पध्दतींचा समावेश होतो की,

१. रेकॉर्डच्या योग्यतेनुसार, पुरेसा तपशील, तपशीलाची अचुकता आणि त्याचा प्रामाणिकपणा दर्शविला जातो तसेच कंपनीच्या मालमत्तेबाबत योग्य माहिती दर्शविली जाते.

२. सामान्यतः स्वीकृत लेखापध्दती तत्वानुसार आर्थिक विवरणांची तयारी करण्यास आवश्यक असलेल्या व्यवहारीक तपशीलांची तरतूद करणे आणि कंपनीची प्राप्ती व खर्च हे फक्त व्यवस्थापन आणि संचालकांच्या अधिकृततेनुसारच दर्शविले जातात.

३. योग्य माहीती उपलब्ध करणे जेणेकरुन कंपनीच्या मालमत्तेचे अनधिकृत संपादन, वापर किंवा मालमत्तेबाबत अयोग्य माहीती जिचा वित्तीय विवरणावर परिणाम होण्याची शक्यता असते अशी माहीती दर्शविली जाते.

आर्थिक अहवालानुसार अंतर्गत वित्तिय नियंत्रणाच्या मूळ मर्यादाः-

७. आर्थिक अहवालावर अंतर्गत वित्तिय नियंत्रणाच्या विहीत सीमांमुळे जसे की, अयोग्य व्यवस्थापन, . व्यवस्थापनाचे संगनमत आणि फसव्या कारणांमुळे भौतिक दुर्वर्तन उदभवू शकतात परंतु आढळू शकत नाहीत. तसेच भविष्यामध्ये होणाऱ्या व्यवहारांबाबत आर्थिक अहवालाच्या अटींमध्ये बदल झाल्यास किंवा प्रक्रिया आणि धोरणांच्या पूर्ततेस अधोगती प्राप्त झाल्यास अंतर्गत वित्तीय नियंत्रणाचे आर्थिक अहवालावर होणारे मूल्यमापन प्रभावित होण्याची शक्यता आहे.

अहवाला बाबतीत मतः-

८. आमच्या मते, कंपनीकडे सर्व महत्वपुर्ण विषयाबाबत वित्तीय अहवालावर पुरेशी अंतर्गत वित्तीय नियंत्रण पध्दती आहे आणि अशा पध्दती ३१ मार्च २०१७ पर्यंत प्रभावीपणे कार्यरत होतात आणि कंपनीद्वारा स्थापित वित्तीय अहवालावर अंतर्गत वित्तीय नियंत्रण मापदंडाच्या आधारावर तसेच भारताच्या सनदी लेखापाल संस्थेद्वारा निर्गमीत वित्तीय अहवालाच्या अंतर्गत वित्तीय नियंत्रणाचे लेखा परिक्षण व मार्गदर्शक तत्वानुसार अंतर्गत नियंत्रणाच्या आवश्यक घटकावर विचार करण्यात आलेला आहे.

टीएसीएस ॲंड कंपनी करीता सनदी लेखापाल

दिनांक-०७.०८.२०१७
स्थळ - नागपुर

सीए. एस. चित्रा रणजीत
भागीदार
सभासद क्र.१०४१४५
फर्म नं.११५०६४ डब्ल्यु

३१ मार्च २०१७ रोजीचा ताळेबंद

विवरण	टिपणी	३१.०३.२०१७ रोजी संपलेल्या चालु अहवाल कालावधीचे आकडे (रुपये)	३१.०३.२०१६ रोजी संपलेल्या मागील अहवाल कालावधीचे आकडे (रुपये)
I समभाग व देयता			
१— भागधारकांचा निधी			
भाग भांडवल	१	४,१८,४४,५००	४,१८,४४,५००
संचीती व आधिक्य	२	२,९५,४९,०६,४६३	२,५१,१३,९३,११३
एकुण (१)		**२,९९,६७,५०,९६३**	**२,५५,३२,३७,६१३**
२—अचल देयता			
भांडवली निधी	३.१	१३,१०,६४,१२२	१९,५३,३४,६९५
इतर दिर्घमुदती देयता	३.२	५,००,००,०००	५,००,००,०००
एकुण (२)		**१८,१०,६४,१२२**	**२४,५३,३४,६९५**
३—चल देयता		२४,८२,७५,९०९	३०,३४,८०,८८४
अल्प मुदतीकर्जे	४	५७,६४,३०,५४९	७४,३०,४६,५९७
व्यापारी देयता	५	१,५२,०१,१७,३०४	१,६०,५३,३९,४०३
इतर चल देयता	६	१,६२,१८,६८०	५,४४,५८,६१६
अल्प मुदती तरतुद	७	१,२०,४३,६०८	४६,९१,४५८
प्रलंबीत कर देयता			
एकुण (३)		**२,३७,३०,८६,०५०**	**२,७१,१०,१६,९५८**
एकुण (१+२+३)		**५,५५,०९,०१,१३५**	**५,५०,९५,८९,२६६**
II संपत्ती			
१—अचल संपत्ती	८(अ)	१२,३०,९७,३१६	९,५१,४१,२११
अ) स्थावर संपत्ती	८(ब)	१५,२३,८५०	१४,९९,१००
मुर्त संपत्ती	८(क)	१,९०,७२,१७०	९०,०४,६९३
काम चालु असलेली संपत्ती			
ब) दिर्घ मुदती कर्जे आणी अग्रीम	९	१,९३,५४,३११	१,५४,३४,४६४
एकुण (४)		**१६,३०,४७,६४७**	**१२,१०,७९,४६८**
२— चल संपत्ती	१०	१,०२,७०,००,०००	१,३५,१७,००,०००
अ) साठा	११	७५,१५,३४,०८९	३७,९१,७४,४७४
ब) व्यापारी येणे	१२	१,७१,२०,२६,६७९	१,९८,७९,९२,७०२
क) रोख आणी रोख सममुल्य	१३	१,८४,९८,५१,९८१	१,५९,१५,७७,१९९
ड) अल्प मुदती कर्ज आणी अग्रीम	१४	४,७४,४०,७३९	७,८०,६५,४२३
इ) इतर चल संपत्ती			
एकुण (५)		**५,३८,७८,५३,४८८**	**५,३८,८५,०९,७९८**
एकुण (४+५)		**५,५५,०९,०१,१३५**	**५,५०,९५,८९,२६६**
लेख्याबाबत टिपणी	१ ते २६		

आमच्या सोबतच्या अहवालाप्रमाणे
टिएसीएस ॲन्ड कंपनी करिता सनदी लेखापाल

सीए. एस. चित्रा रणजीत
भागीदार
सभासद क्र. १०४१४५
FRN No. ११५०६४ W
नागपुर ७ ऑगष्ट २०१७

संचालक मंडळाच्या वतीने व करिता

ओमप्रकाश देशमुख, भा.प्र.से.
व्यवस्थापकीय संचालक
डिन नं. ०७८३६४७३

विजय कुमार, भा.प्र.से.
अध्यक्ष
डिन नं. ०७२६२६२७

विनय वर्मा
कंपनी सचिव

संजय ठकरार
महाव्यवस्थापक (वित्त)
मुंबई ५ ऑगष्ट २०१७

३१ मार्च २०१७ रोजी संपलेल्या वर्षाकरीता नफा-तोटा पत्रक

विवरण	टिपणी	३१.०३.२०१७ रोजी संपलेल्या चालु अहवाल कालावधीचे आकडे (रुपये)	३१.०३.२०१६ रोजी संपलेल्या मागील अहवाल कालावधीचे आकडे (रुपये)
१—उत्पन्न			
व्यवसायातुन प्राप्ती	१५	७,२०,०८,३४,७२४	५,४४,३३,७३,४६८
इतर उत्पन्न	१६	१७,१४,४२,४५२	१६,८८,९३,६८५
एकुण उत्पन्न	I	७,३७,२२,७७,१७६	५,६१,२२,६७,१५३
२— खर्च			
खरेदी	१७	५,३८,९२,०१,२४८	४,२६,१८,६७,२३१
प्रक्रीया सामुग्रीचा उपभोग	१८	१४,५७,१०,५८९	७,८७,५२,८७०
साठयातील बदल	१९	३२,८८,००,०००	(२,८०,००,०००)
कर्मचारी लाभ खर्च	२०	३४,९२,८९,९४८	३७,५८,६३,१३८
वित्तीय व्यय	२१	५१,३४,२८७	१,४१,५९,३७५
इतर खर्च	२२	४४,६३,००,६९१	३९,८४,१५,००८
घसारा	८	१,०३,९१,२८२	१,०३,६२,२४७
एकुण खर्च	II	६,६७,४८,२८,०४५	५,११,१४,१९,८६९
३— पुर्व कालावधीतील खर्चाअगोदर आणि करपुर्व नफा (I -II)		६९,७४,४९,१३१	५०,०८,४७,२८४
— पुर्व कालावधीतील खर्च	२३	४४,९६,४३०	(७,७३,५८७)
— करपूर्व नफा		७०,१९,४५,५६१	५०,००,७३,६९७
४— चालु कर		२४,५०,००,०००	(१८,००,००,०००)
५— प्रलंबीत कर		(७३,५२,१५०)	(९८,३३,४११)
६— येणाऱ्या वर्षासबंधी कर		९३,१६,०७०	७,६४,३१०
७— करानंतरचा नफा		४५,८९,०९,४८१	३१,१०,०४,५९६
८— मुळ व प्रतीभाग लाभ		१,०९७	७४३
लेख्याबाबत टिपणी	१ते २६		

आमच्या सोबतच्या अहवालाप्रमाणे
टिएसीएस ॲन्ड कंपनी करिता सनदी लेखापाल

सीए. एस. चित्रा रणजीत
भागीदार
सभासद क्र. १०४१४५
FRN No. ११५०६४ W
नागपुर ७ ऑगष्ट २०१७

संचालक मंडळाच्या वतीने व करिता

ओमप्रकाश देशमुख, भा.प्र.से.
व्यवस्थापकीय संचालक
डिन नं.०७८३६४७३

विजय कुमार, भा.प्र.से.
अध्यक्ष
डिन नं.०७२६२६२७

विनय वर्मा
कंपनी सचिव

संजय ठकरार
महाव्यवस्थापक (वित्त)
मुंबई ५ ऑगष्ट २०१७

टिपणी - वित्तीय विवरणाचा भाग

विवरण	३१.०३.२०१७ रोजी संपलेल्या चालु अहवाल कालावधीचे आकडे (रुपये)	३१.०३.२०१६ रोजी संपलेल्या मागील अहवाल कालावधीचे आकडे (रुपये)
१— भागभांडवल		
अधिकृत		
१०,००,००० समभाग प्रत्येकी रू. १००/— प्रमाणे	**१०,००,००,०००**	१०,००,००,०००
	१०,००,००,०००	१०,००,००,०००
	५,००,००,०००	५,००,००,०००
विक्री केलेले समभाग		
५,००,०००सामान्य भाग प्रत्येकी रू.१००/—	**५,००,००,०००**	५,००,००,०००
(मागील वर्षी ५,००,००० सामान्य समभाग)		
	४,१८,४४,५००	४,१८,४४,५००
विक्री केलेले व भरणा झालेले		
४,१८,४४५ सामान्य भाग प्रत्येकी पुर्ण भरणा झालेले (मागील वर्षी ४,१८,४४५ सामान्य भाग)	**४,१८,४४,५००**	४,१८,४४,५००

टिपणी—१ अ —भाग व्यवस्था आणी भाग भांडवल

भाग संख्या		**२०१६—१७**	२०१५—१६
समभाग १ एप्रील रोजी	४,१८,४४५	**४,१८,४४,५००**	४,१८,४४,५००
अहवाल वर्षात विक्री भाग	—	—	—
अहवाल वर्षात परत घेतलेले भाग—२		—	—
३१ मार्च रोजीचे भाग	४,१८,४४५		
		४,१८,४४,५००	४,१८,४४,५००

टिपणी—१ ब— ५ टक्यापेक्षा जास्त भाग धारण करणाऱ्या भागधारकांची नावे.

भाग धारण प्रतीशत		**मार्च ३१, २०१७ रोजी (भाग संख्या)**	**मार्च ३१, २०१६ रोजी (भाग संख्या)**
महाराष्ट्र शासन	४८.९९ टक्के	**२,०५,०००**	२,०५,०००
नॅशनल सिड्स कार्पोरेशन	३५.४४ टक्के	**१,४८,३३०**	१,४८,३३०

टिपणी - वित्तीय विवरणाचा भाग

विवरण	३१.०३.२०१७ रोजी संपलेल्या चालु अहवाल कालावधीचे आकडे (रुपये)	३१.०३.२०१६ रोजी संपलेल्या मागील अहवाल कालावधीचे आकडे (रुपये)
२– संचिती व आधिक्य		
अ) नफा आणि तोटा पत्रकातील आधिक्य		
वर्षाचे सुरूवातीची शिल्लक	**२,३५,४०,४२,६२९**	२,०६,८१,२६,२६३
अधीक: या वर्षातील नफा	**४५,८९,०९,४८१**	३१,१०,०४,५९६
वजा : सामान्य संचीतीला स्थानांतरीत	**(१,१३,१२,७००)**	(८०,००,०००)
संशोधन संचीतील स्थानांतरीत	**(१,३९,५०,०००)**	(१,००,००,०००)
प्रस्तावीत लांभाश व कर वितरण	**(६२,९८,०८९)**	(५०,५१,५१६)
सीएसआर खर्च	**(९०,९८,०४२)**	(२०,३६,७१४)
(अ)	**२,७७,२२,९३,२७९**	२,३५,४०,४२,६२९
ब) सामान्य संचिती		
वर्षाचे सुरूवातीची शिल्लक	**६,७३,५२,१७९**	५,९३,५२,१७९
अधीक: या वर्षातील जमा	**१,१३,१२,७००**	८०,००,०००
(ब)	**७,८६,६४,८७९**	६,७३,५२,१७९
क) संशोधन संचिती		
वर्षाचे सुरूवातीची शिल्लक	**८,८५,६८,६००**	७,८५,६८,६००
अधीक: या वर्षातील जमा	**१,३९,५०,०००**	१,००,००,०००
(क)	**१०,२५,१८,६००**	८,८५,६८,६००
ड) भांडवल संचिती		
वर्षाचे सुरूवातीची शिल्लक	**१४,२९,७०५**	१४,२९,७०५
अधीक: या वर्षातील जमा	**०**	०
(ड)	**१४,२९,७०५**	१४,२९,७०५
अहवाल वर्षीचे शेवटची शिल्लक (अ+ब+क+ड)	**२,९५,४९,०६,४६३**	२,५१,१३,९३,११३

वित्तीय विवरणाच्या टिपणीचा भाग

(रुपये)

३— इतर दिर्घ मुदती देयता

तपशिल	१ एप्रील २०१६	वाढ	काढुन घेतले	३१.०३.२०१७ रोजी संपलेल्या चालु अहवाल कालावधीचे आकडे	३१.०३.२०१६ रोजी संपलेल्या मागील अहवाल कालावधीचे आकडे
३.१ अनुदान					
एनएसपी—३ अंतर्गत कार्य/भांडवली अनुदान (व्याज रक्कम रू.७२९२७६१ सह	८,०६,०२,७६१	०	०	**८,०६,०२,७६१**	८,०६,०२,७६१
एनएसपी—३ अंतर्गत संशोधन व विकास	३४,२५,९५३	०	०	**३४,२५,९५३**	३४,२५,९५३
बियाणे बॅंक: खेळते भांडवल	६४,३३,०००	०	०	**६४,३३,०००**	६४,३३,०००
बियाणे बॅंक: खेळते भांडवल एनएसआर	९०,८२,०००	०	०	**९०,८२,०००**	९०,८२,०००
तंतुरहीत कापुस केंद्र	१,८२,०४,४९४	०	८०,८९,५७५	**१,०१,१४,९१९**	१,८२,०४,४९४
पॅकेजींग यंत्र	१,५४,०००	०	०	**१,५४,०००**	१,५४,०००
प्रक्रीया बळकटीकरण आणी साठवण सुविधा	२५,००,०००	०	०	**२५,००,०००**	२५,००,०००
बियाणे बॅंक, गोडावुन बांधणी	८,४१,४८९	०	०	**८,४१,४८९**	८,४१,४८९
राष्ट्रीय कृषी विकास योजना अनुदान (बीटी कॉटन)	४८,८०,८८७	५३,००,०००	१,०१,८०,८८७	**०**	४८,८०,८८७
राष्ट्रीय कृषी विकास योजना अनुदान (सौर उर्जा)	८९,५५,०००	८९,५५,०००	०	**१,७९,१०,०००**	८९,५५,०००
राष्ट्रीय कृषी विकास योजना अनुदान (उत्पादन)	६,०२,५५,१११	०	६,०२,५५,१११	**०**	६,०२,५५,१११
एकुण	१९,५३,३४,६९५	१,४२,५५,०००	७,८५,२५,५७३	**११,१०,६४,१२२**	१९,५३,३४,६९५
३.२ इतर					
राज्य शासनाकडुन खेळता ऋणनिधी	५,००,००,०००	०	०	**५,००,००,०००**	**५,००,००,०००**
एकूण	५,००,००,०००	०	०	**५,००,००,०००**	**५,००,००,०००**
	२४,५३,३४,६९५	१,४२,५५,०००	७,८५,२५,५७३	**१८,१०,६४,१२२**	२४,५३,३४,६९५

(रुपये)

विवरण	३१.०३.२०१७ रोजी संपलेल्या चालु अहवाल कालावधीचे आकडे	३१.०३.२०१६ रोजी संपलेल्या मागील अहवाल कालावधीचे आकडे
४. अल्प मुदती ऋण		
सुरक्षीत ऋण		
ठेवी तारणावर बॅंकेकडून ऋण	**२४,८२,७५,९०९**	३०,३४,८०,८८४
(ठेवी रू. ५८.१२ कोटी मागील वर्षी ७५ कोटी)		
	२४,८२,७५,९०९	३०,३४,८०,८८४
५. व्यापारी देयता		
विविध धनको		
बियाण्यासाठी	**३९,८३,४०,११६**	५७,१५,९४,६७८
पुरवठा व खर्चाकरीता	**१७,८०,९०,४३३**	१७,१४,५१,९१९
	५७,६४,३०,५४९	७४,३०,४६,५९७
६. इतर चल देयता		
इतर देयता		
ग्राहकांकडून अग्रीम	**१,०३,८८,५५,५२१**	१,१०,३१,१९,८०५
हक्क न सांगीतलेले लाभांश	**२५,२९,२२२**	२२,६३,६९४
व्यापारी/सुरक्षा ठेवी	**२६,६१,५१,९५५**	१९,८९,८०,५३८
कर्मचारी खाते	**९२,९१,३३७**	५७,४९,४७०
सरकारी खाते	**२,२१,३०,७४६**	८७,९१,७७५
वैधानीक भरणा	**३९,५१,२९७**	५४,१३,१२५
इतर	**१७,७२,०७,२२६**	२८,१०,२०,९९६
	१,५२,०१,१७,३०४	१,६०,५३,३९,४०३
७. अल्प मुदती तरतुद		
कर्मचारी लाभ तरतुद		
समुह उपदान	**३८,६१,७९७**	१,०१,८८,०४२
रजा रोखीकरण	**६०,५८,७९४**	४९,२२,७७१
इतर तरतुदी		
आयकराकरीता	**०**	३,४३,११,४९८
लाभांश व कर वितरण	**६२,९८,०८९**	५०,३६,३०५
	१,६२,१८,६८०	५,४४,५८,६१६

वित्तीय विवरणाच्या टिपणीचा भाग

८ – अचल संपत्ती

अ) मुर्त संपत्ती	स्थुल संग्रह						घसारा				नक्त संग्रह	
		वाढ		काढलेली रक्कम		एकुन						
	१.४.२०१६	स्वत:चा निधी	अनुदान	विक्री समायोजन	अनुदानापैकी	३१.०३.२०१७	१.४.२०१६	वर्षाकरीता	विक्री समायोजन	एकुन ३१.३.२०१७	३१.३.२०१७	३१.३.२०१६
जमीन	५६,६८,३११	०	०	०	०	५६,६८,३११	०	०	०	०	५६,६८,३११	५६,६८,३११
करापट्टा जमीन	१,८९,३२,३१३	०	०	* २,०७,१९६"	०	१,८७,२५,११७	०	०	०	०	१,८७,२५,११७	१,८९,३२,३१३
इमारती	२१,६६,८५,१०९	२,४९,८१,१०२	०	०	०	२४,१६,६६,२११	१६,३७,८४,३४२	५९,३०,१८६	०	१६,९७,१४,५२८	७,१९,५१,६८३	५,२९,००,७६७
यंत्रसामुग्री	११,१९,३०,८६२	३४,६१,८७१	०	८०,८९,५७५	०	१०,७३,०३,१५८	१०,४५,०८,६४३	६,३१,६८८	४२,७२,८१३	१०,०८,५७,५१८	६४,४५,६४०	७४,२२,२१९
विद्युत फिटींग्ज	२,२४,७३,२६७	१९,५०,०९९	०	०	०	२,४४,२३,३६६	१,९३,९१,५१३	६,७३,३७४	०	२,००,६४,८८७	४३,५८,४७९	३०,८१,७५४
फर्निचर	१,९८,४७,०१४	२२,०४,३६६	०	०	०	२,२०,५१,३८०	१,७०,९३,३९४	६,५५,६२८	०	१,७७,४९,०२२	४३,०२,३५८	२७,५३,६२०
कार्यालय सामुग्री	७८,३०,२४८	६,९२,४१९	०	०	०	८५,२२,६६७	६७,८१,५६९	३,६०,३६७	०	७१,४१,९३६	१३,८०,७३१	१०,४८,६७९
वाहने	६८,००,१६८	६०,८३,५३२	०	१८,५९,१०८	०	१,१०,२४,५९२	४८,०१,२४५	१२,६८,२००	१६,८७,३६३	४३,८२,०८२	६६,४२,५१०	१९,९८,९२३
संगणक	२,३६,५४,४६०	३१,६९,७०१	०	०	०	२,६८,२४,१६१	२,२३,११,८३५	८,८९,८३९	०	२,३२,०१,६७४	३६,२२,४८७	१३,३४,६२५
एकुन मुर्त संपत्ती	४३,३८,२१,७५२	४,२५,४३,०९०	०	१,०१,५५,८७९	०	४६,६२,०८,९६३	३३,८६,८०,५४९	१,०३,११,२८२	५९,६०,१७६	३४,३१,११,६४७	१२,३०,९७,३१६	९,५१,४१,२११
ब) अमुर्त संपत्ती सॉफ्टवेअर विकास	१४,९९,१००	२४,७५०	०	०	०	१५,२३,८५०	०	०	०	०	१५,२३,८५०	१४,९९,१००
क) प्रगतीपथावर असलेले भांडवली काम	९०,०४,६९३	२,२४,४६,६८९	०	१,९३,७९,२१२	०	१,९०,७२,१७०	०	०	०	०	१,९०,७२,१७०	९०,०४,६९३
एकुन स्थावर मालमत्ता	४४,४३,२५,५४५	७,२०,१४,५२९	०	२,९५,३५,०९१	०	४८,६८,०४,९८३	३३,८६,८०,५४९	१,०३,११,२८२	५९,६०,१७६	३४,३१,११,६४७	१४,३६,९३,३३६	१०,५६,४५,००४
मगील वर्षाची एकुण	४२,९८,१३,८०५	१४,०४,२४३	१३,१५,५१,९७०	२,०७,१९६	१२,६२,३७,२७७	४४,४३,२५,५४५	३२,८३,१८,२९४	१,०३,६२,२४७	०	३३,८६,८०,५४१	१०,५६,४५,००४	१०,१४,९५,५११

*** टिप :- चालु वर्षीचे जमीन भाडे रु २,०७,१९६ समायोजन म्हणुन दाखविले आहे.**

वित्तीय विवरणाचा टिपणीचा भाग

विवरण	३१.०३.२०१७ रोजी संपलेल्या चालु अहवाल कालावधीचे आकडे (रुपये)	३१.०३.२०१६ रोजी संपलेल्या मागील अहवाल कालावधीचे आकडे (रुपये)
९. दिर्घ मुदती ऋण आणि अग्रीम		
(स्वतंत्र उल्लेख नसल्यास असुरक्षीत समजलेले)		
हमीपत्रे आणी इतर ठेवी	**३७,२९,१७३**	३८,७३,०८६
शासकीय प्राधिकरणाकडे ठेवी	**१,५६,२५,१३८**	१,१५,६१,३७८
	१,९३,५४,३११	१,५४,३४,४६४
१०. साठा		
(किंमत व्यवस्थापणातर्फे प्रमाणीत किंवा बाजारभाव)		
चांगले बियाणे	**८९,२१,००,०००**	१,१७,३९,००,०००
अनउपयुक्त बियाणे	**६,१२,००,०००**	१०,८२,००,०००
संवेष्टन सामुग्री	**७,३७,००,०००**	६,९६,००,०००
	१,०२,७०,००,०००	१,३५,१७,००,०००
१०.१ चांगले बियाणे		
पायाभुत/मुलभुत बियाणे	**७३,००,०००**	५५,००,०००
प्रमाणीत/सत्यप्रत/कच्चे बियाणे	**८८,४८,००,०००**	१,१६,८४,००,०००
	८९,२१,००,०००	१,१७,३९,००,०००
१०.२ अनउपयुक्त बियाणे		
लोग्रेड/नापास/नॉन सिड	**६,१२,००,०००**	१०,८२,००,०००
१०.३ प्रक्रीया संवेष्टन सामुग्री	**७,३७,००,०००**	६,९६,००,०००
११. व्यापारी येणे		
तारणरहीत सहा महीण्यापेक्षा जास्त कालावधीचे येणे		
वसुलीयोग्य असलेले	**९,७१,२४,३५१**	४,८७,३६,६८८
संशयास्पद वसुली	**२,५८,१५,८६६**	२,५८,१५,८६६
	१२,२९,४०,२१७	७,४५,५२,५५४
इतर		
वसुलीयोग्य असलेले	**६५,४४,०९,७३८**	३३,०४,३७,७८६
संशयास्पद वसुली	**२,३२,०००**	२,३२,०००
	६५,४६,४१,७३८	३३,०६,६९,७८६
	७७,७५,८१,९५५	४०,५२,२२,३४०
वजा– संशयास्पद वसुलीची तरतुद	**२,६०,४७,८६६**	२,६०,४७,८६६
	७५,१५,३४,०८९	३७,९१,७४,४७४

वित्तीय विवरणाचा टिपणीचा भाग

विवरण	३१.०३.२०१७ रोजी संपलेल्या चालु अहवाल कालावधीचे आकडे (रुपये)	३१.०३.२०१६ रोजी संपलेल्या मागील अहवाल कालावधीचे आकडे (रुपये)
१२. रोख व रोख सममुल्य		
अनुसुचीत बॅक खात्यामधे शिल्लक		
हस्तस्थ रोख	**१,३४,५४४**	१,०४,०७२
चालु खात्यामधे शिल्लक	**४२,११,७८,७२९**	३९,०७,७५,३८५
मुदती ठेवी खात्यामधे शिल्लक	**१,२९,०७,१३,४०६**	१,५९,७१,१३,२४५
	१,७१,२०,२६,६७९	१,९८,७९,९२,७०२
१३. अल्प मुदती ऋण व अग्रीम		
(स्वतंत्र उल्लेख नसल्यास असुरक्षीत समजलेले)		
ग्राहक अग्रीम		
वसुली योग्य	**१,८३,५०,२०,२५८**	१,५६,४७,४१,६८६
वसुली संशयास्पद	**५,०५,०३,३६५**	५,०५,०३,३६५
कर्मचारी अग्रीम		
वसुली योग्य	**५०,३२,६८६**	४०,९३,५६९
अग्रीम आयकर	**७८,५५,७४८**	२,१७,८८,७५८
ईतर अग्रीम		
वसुली योग्य	**१९,४३,२८९**	९,५३,१८६
वसुली संशयास्पद	**३,००,०००**	३,००,०००
	१,९०,०६,५५,३४६	१,६४,२३,८०,५६४
वजा:— संशयास्पद अग्रीम तरतुद	**५,०८,०३,३६५**	५,०८,०३,३६५
	१,८४,९८,५१,९८१	१,५९,१५,७७,१९९
१४. ईतर चल संपत्ती		
मुदती ठेवीवरील अप्राप्त देय व्याज	**४,५८,५७,४५८**	७,६४,९१,९३४
आगाउ केलेला खर्च	**१५,८३,२८१**	१५,७३,४८९
	४,७४,४०,७३९	**७,८०,६५,४२३**

वित्तीय विवरणाचा टिपणीचा भाग

विवरण	३१.०३.२०१७ रोजी संपलेल्या चालु अहवाल कालावधीचे आकडे (रुपये)	३१.०३.२०१६ रोजी संपलेल्या मागील अहवाल कालावधीचे आकडे (रुपये)
१५. व्यवसायातुन प्राप्ती		
बियाणे विक्री	**७,०१,३८,९१,१९१**	५,३६,९२,४३,९७५
प्रक्रीया सामुग्री विक्री	**७५,१९,९२८**	९४,३५,१७७
इतर व्यवहारातुन प्राप्ती	**१७,९४,२३,६०५**	६,४६,९४,३१६
	७,२०,०८,३४,७२४	**५,४४,३३,७३,४६८**
बियाणे विक्री		
पायाभुत,मुलभुत बियाणे	**५१,३१,१७,९७२**	४२,२६,००,७७७
प्रमाणीत,सत्यप्रत बियाणे	**६,३३,३७,८६,२१३**	४,७६,१९,८४,९२२
लोग्रेड,नापास,नॉन सीड बियाणे	**१४,३०,१६,०८७**	१७,६२,५४,३८१
उतीसंवर्धन,फुलझाडे,लॅंडस्केपीग	**२,३९,७०,९१९**	८४,०३,८९५
	७,०१,३८,९१,१९१	५,३६,९२,४३,९७५
प्रक्रीया सामुगी विक्री		
प्रक्रीया सामुगी	**१९,२९,१०५**	५५,४७,९४२
जुनी प्रक्रीया सामुगी	**५५,९०,८२३**	३८,८७,२३५
	७५,१९,९२८	९४,३५,१७७
इतर व्यवहारातुन प्राप्ती		
खर्चाची प्रतीपुर्ती	**१६,९२,६१,१६८**	५,५४,३८,१४३
विक्री परत व प्रक्रीया शुल्क	**७८,३०,७०९**	३३,७४,०६५
गतवर्षीची देयता वर्ग	**२३,३१,७२८**	५८,८२,१०८
	१७,९४,२३,६०५	६,४६,९४,३१६
१६. ईतर प्राप्ती		
व्याज {शोधनातुन आयकर कपात रू.१३१४००८५/– (गतवर्षी रू. १४६८८५०२)}	**१३,८९,०१,०३५**	१५,४२,७३,७४८
इतर व्यवहारातुन प्राप्ती		
किरकोळ प्राप्ती {विमा दाव्यासह रू. १२०४४० (गतवर्षी रू. निरंक)}	**३,२४,४२,०६०**	१,४६,१९,९३७
संपत्ती विक्री वरील नफा	**९९,३५७**	०
	१७,१४,४२,४५२	१६,८८,९३,६८५

वित्तीय विवरणाचा टिपणीचा भाग

विवरण	३१.०३.२०१७ रोजी संपलेल्या चालु अहवाल कालावधीचे आकडे (रुपये)	३१.०३.२०१६ रोजी संपलेल्या मागील अहवाल कालावधीचे आकडे (रुपये)
१७. बियाणे खरेदी		
पायाभुत बियाणे	**३३,२७,१५,९०३**	३३,२५,६६,६२६
प्रमाणीत,सत्यप्रत,कच्चे बियाणे	**५,०४,४७,६६,७२३**	३,९२,४५,१८,०८०
उतीसंवर्धन,फुलझाडे,लॅंडस्केपीग	**१,१७,१८,६२२**	४७,८२,५२५
	५,३८,९२,०१,२४८	४,२६,१८,६७,२३१
१८. प्रक्रीया सामुग्री उपयोग		
सुरूवातीचा साठा	**६,९६,००,०००**	३,१२,००,०००
अधिक – खरेदी	**१४,९८,१०,५८९**	११,७१,५२,८७०
	२१,९४,१०,५८९	१४,८३,५२,८७०
वजा – अखेरचा साठा	**७,३७,००,०००**	६,९६,००,०००
	१४,५७,१०,५८९	७,८७,५२,८७०
१९. चांगले बियाणे,व्यापारी साठा यातील बदल		
सुरूवातीचा साठा		
चांगले बियाणे आणी व्यापारी साठा	**१,२८,२१,००,०००**	१,२५,४१,००,०००
अखेरचा साठा		
चांगले बियाणे आणी व्यापारी साठा	**९५,३३,००,०००**	१,२८,२१,००,०००
साठयामधील वाढ/घट	**३२,८८,००,०००**	**(२,८०,००,०००)**
१९.१ **सुरूवातीचा साठा**		
पायाभुत,मुलभुत बियाणे	**५५,००,०००**	४१,००,०००
प्रमाणीत,सत्यप्रत बियाणे	**१,१६,८४,००,०००**	१,१५,१४,००,०००
लोग्रेड,नापास,नॉन सीड बियाणे	**१०,८२,००,०००**	९,८६,००,०००
	१,२८,२१,००,०००	१,२५,४१,००,०००
१९.२ **अखेरचा साठा**		
पायाभुत,मुलभुत बियाणे	**७३,००,०००**	५५,००,०००
प्रमाणीत,सत्यप्रत बियाणे	**८८,४८,००,०००**	१,१६,८४,००,०००
लोग्रेड,नापास,नॉन सीड बियाणे	**६,१२,००,०००**	१०,८२,००,०००
	९५,३३,००,०००	१,२८,२१,००,०००

वित्तीय विवरणाचा टिपणीचा भाग

विवरण	३१.०३.२०१७ रोजी संपलेल्या चालु अहवाल कालावधीचे आकडे (रुपये)	३१.०३.२०१६ रोजी संपलेल्या मागील अहवाल कालावधीचे आकडे (रुपये)
२०. कर्मचारी लाभ व्यय		
वेतन, भत्ते व इतर लाभ	**३०,०५,५१,३१८**	३२,०६,५८,३९०
रजा रोखीकरण	**६३,४९,४१०**	५०,७२,५९४
भविष्य निर्वाह निधी अंशदान	**३,४०,८१,०४१**	३,३५,२२,३८९
कर्मचारी कल्याण खर्च	**५,८४,५८५**	८,५१,७७४
उपदान	**७७,२३,५९४**	१,५७,५७,९११
	३४,९२,८९,९४८	३७,५८,६३,१३८
२१ वित्तीय खर्च		
व्याज	**३४,५६,४००**	१,३७,३०,५१९
बॅंक चार्जेस	**१६,७७,८८७**	४,२८,८५६
	५१,३४,२८७	१,४१,५९,३७५

वित्तीय विवरणाचा टिपणीचा भाग

विवरण	३१.०३.२०१७ रोजी संपलेल्या चालु अहवाल कालावधीचे आकडे (रुपये)	३१.०३.२०१६ रोजी संपलेल्या मागील अहवाल कालावधीचे आकडे (रुपये)
२२. इतर खर्च (व्यय)		
अ) प्रक्रीया आणी इतर खर्च		
हाताळणी	२,२६,६०,७०२	२,१४,२३,४४१
सुरक्षा–देखरेख खर्च	२,२५,६६,५५१	१,८९,५७,८८३
श्रमीक बोनस	१७,८८,३७१	१५,५७,३८०
कंत्राटदारांना दिलेला प्रक्रीया खर्च	४,०७,७०,४८८	३,३५,५८,३८८
विद्युत आणी उर्जा	१,०८,३२,८२६	१,११,२०,६२३
इंधन खर्च	२६,४३,९९६	१८,२४,४३५
बियाणे विमा	३३,६५,५४७	२६,४३,९२७
भृती	२,७३,७६,४२४	२,४०,८७,३६१
श्रमीक भविष्य निर्वाह निधी अंशदान	३२,८९,२९२	२९,६९,१९०
प्रमाणीकरण खर्च	८,७२,६८,७९५	७,१८,२९,१८८
वाहतुक व जकात	२,१९,४३,५८२	१,६४,६२,३५२
प्रक्रीया केंद्र व गोदाम भाडे	४०,९१,७३६	३६,२७,०५०
किरकोळ खर्च	६७,१५,८८८	७१,६६,६७४
यंत्रसामुग्री दुरूस्ती व देखभाल	४५,५६,३६५	४६,५५,३३१
(अ)	२५,९८,७०,५६३	२२,१८,८३,२२३
ब) प्रशासकीय खर्च		
भरती आणि प्रशिक्षण	३८,५५,२००	९,२८,१०२
वाहन खर्च	९,८७,४३०	९,४३,६६८
छपाई व लेखन सामुग्री	४६,६१,९८५	२५,६३,११५
सामान्य जाहीरात खर्च	१९,४७,४७५	२०,५८,६४७
भाडे पट्टी	२,०७,१९६	२,०९,४४६
भाडे	१९,४७,१७८	१६,७१,४३१
दर व कर	३१,५९,६८१	२४,०३,८३५
अंकेक्षकांना शोधन:		
अंकेक्षण शुल्क	१,५०,०००	१,७२,५००
कर अंकेक्षण शुल्क	२२,५००	२३,०००
अंकेक्षण अनुषंगीक खर्च	३,७६७	१,३६,९२५
संचालक सभा भत्ता	१३,०००	१६,५००
कर्मचारी प्रवास खर्च	१,७६,८६,९६२	१,४५,२५,६३६
संचालक प्रवास खर्च	९,३४,३९६	११,७९,७५९
विमा	११,९३,९३७	१०,४६,३४२
टपाल व दुरध्वनी	४६,२८,८८३	३८,०६,६१९
दुरूस्ती व देखभाल:		
इमारती	३४,७७,२०३	४९,९३,६०२
वाहने	८,९१,८४०	६,७२,०५७
इतर संपत्ती	४२,६१,५८४	१७,७१,७२०
इतर कार्यालयीन खर्च	१,८६,५५,७९९	१,६६,४९,५२७
	६,८६,८६,०१६	५,५७,७२,४३१

वित्तीय विवरणाचा टिपणीचा भाग

विवरण	३१.०३.२०१७ रोजी संपलेल्या चालु अहवाल कालावधीचे आकडे (रुपये)	३१.०३.२०१६ रोजी संपलेल्या मागील अहवाल कालावधीचे आकडे (रुपये)
क) विक्री व वितरण खर्च		
वाहतुक,जकात व हाताळणी	८,०४,४४,६५८	९,०६,७६,४१०
गोडावुन भाडे आणी साठवणुक शुल्क	१,४१,८६,७१५	९८,९४,२१५
जाहीरात व प्रसीध्दी	१,४१,४९,१३१	१,०२,६५,६५३
पिक नुकसान भरपाई	३०,०१,९२८	५२,४२,२७४
व्याज	१३,७६,६०१	९,४९,५४४
	११,३१,५९,०३३	११,७०,२८,०९६
ड) संशोधन आणी विकास खर्च		
गुणवत्ता नियंत्रण प्रयोगशाळा खर्च	२४,४२,१०६	१४,७४,५४५
संशोधन आणी विकास खर्च	२१,४२,९७३	२२,५६,७१३
	४५,८५,०७९	३७,३१,२५८
एकुन इतर खर्च अ+ब+क+ड	४४,६३,००,६९१	३९,८४,१५,००८
२३. पुर्व कालावधीतील समायोजन (नक्त)	४४,९६,४३०	(७,७३,५८७)
	४४,९६,४३०	– ७,७३,५८७

अनुसूची : २४

महत्वपुर्ण लेखाधोरण

१- महामंडळाची माहीती

महाराष्ट्र राज्य बियाणे महामंडळ मर्यादीत ही कंपणी, कंपणी अधिनियम १९५६ च्या तरतुदीनुसार भारतात स्थापण झालेली कंपणी आहे. या कंपणीचे मुख्यालय अकोला येथे असुन ३१ मार्च २०१७ पर्यंत ३१ शाखा संपुर्ण महाराष्ट्रभर पसरलेल्या आहेत. ही कंपणी बियाणे व्यवसायात उत्पादन व वितरण करीत आहे.

अनुसूची : २५ महत्वाचे लेखाधोरण

i) वित्तीय विवरणे तयार करण्याचा आधार

कंपणीने भारतातील लेखामानक तत्वाची पुष्टी करून अभिलेखाअंतर्गत परीव्यय संकेतानुरूप विवरणपत्रे तयार केलेली आहेत. कंपणीने लेखा मानक अधिनियम -२००६ (सुधारीत) आणी कंपणी अधिनियम २०१३ अंतर्गत अधिसुचीत लेखामानकानुसार सर्व साहीत्यासंबंधीची पुर्तता करून वित्तीय विवरणे तयार केलेली आहेत.

ii) अंदाजाचा उपयोग

वित्तीय विवरणे तयार करतांना मालमत्ता व देयता रकमेचे जाहीर प्रगटीकरण करण्यासाठी अहवालाच्या तारखेला कळविलेली रक्कम आणी त्याचा अहवाल वर्षात होणारा परीणाम याचा अंदाज व अनुमानाचे व्यवस्थापण असणे आवश्यक आहे. जरी मालमत्ता व देयता बाबतचे अंदाज व्यवस्थापणाने त्यांच्या चांगल्या अनुभवानुसार चालु घटना व क्रीया विचारात घेवुन केलेले असले तरी त्याचा प्रत्यक्षात परीणाम वेगळा होतो. व्यवस्थापणाचे दृष्टीकोनातुन वित्तीय विवरणे तयार करतांना उपयोगात आणलेले अंदाजानुसार वित्तीय विवरणे हे दुरदर्शी व वाजवी आहेत. सद्यस्थितीत व भविष्यात कोणतेही पुर्ण निरिक्षण लेखे अंदाजानुसार मान्यता प्राप्त असु शकतात.

iii) रोख प्रवाह विवरण

लेखा मानक ३ च्या विहीत पध्दतीप्रमाणे रोख प्रवाह विवरण तयार केलेले आहे.

iv) स्थावर मालमत्ता

स्थावर मालमत्ता ही एकत्रीत घसारा कमी करून अभिलेखाअंतर्गत परीव्ययानुसार दर्शविलेली आहे. स्थावर मालमत्ता ही तिच्या मुळ किमतीत कर व इतर अनुषंगीक खर्च मिळवुन दर्शविण्यात आलेली आहे. विशीष्ट मालमत्तेकरीता जे अनुदान प्राप्त झाले ते त्या मालमत्तेच्या किमतीमधुन वजा केलेले आहे.

v) घसारा

अ) अहवाल वर्षात स्थावर मालमत्तेवर घसारा हा कंपणी कायदा २०१३ अंतर्गत परीशिष्ट २ नुसार रीटन डावुन पध्दतीने मालमत्तेच्या उपयुक्त जिवनावर आकारण्यात आलेला आहे.

ब) भाडेपट्टा धारण केलेल्या जमीनी त्याच्या कालावधीच्या प्रमाणात कमी केलेली आहे.

क) ज्या स्थावर संपत्तीच्या बाबतीत शासनाकडून अनुदान मिळालेले आहे, अशा स्थावर संपत्तीवर घसारा हा नक्त किमतीवर आकारलेला आहे.

iv) शासकीय अनुदान

अ) खेळते भांडवल म्हणुन मिळालेले शासकीय अनुदान प्रवर्तकाचे अंशदान असुन ते दिर्घकालीन देयता दर्शविलेले आहे.

ब) ज्या विशीष्ट प्रोजेक्ट करीता अनुदान मिळालेले आहे, तेवढया किमतीने त्याचा खर्च कमी दाखविलेला आहे.

क) महसुली स्वरूपाचे जे अनुदान मिळालेले आहे ते नफा-तोटा खात्याला जमा केलेले आहे.

vii) महसुली मान्यता

कंपणी कायदा २०१३ च्या कलम १२८ (१) नुसार कंपणीने खाते प्रत्यक्ष स्वरूपात झालेल्या तत्वानुसार द्विनोंद पध्दतीचा अवलंब करून तयार केलेले आहेत.खालील बाबी वगळता सर्व जमा खर्च हा प्रत्यक्ष देय स्वरूपात झालेल्या तत्वानुसार लेखांकीत करण्यात आलेला आहे.

अ) रोजंदार श्रमीकाबाबतचे उपदान तथा रजेचे रोखीकरण.

ब) बिजोत्पादकाकडून वसुल करावयाचे रीग्रेडीग,रीसॅप्लींग आणी तपासणी शुल्क

क) विमा कंपणीकडून मिळालेली दाव्याची रक्कम

ड) शासनाच्या संग्रहण साठा योजने अंतर्गत खर्चाच्या परतफेडी बाबत

ई) लोग्रेड / नापास बियाणे विक्री पोटी वसुल केलेला सेवा खर्च.

फ) स्वमालकीच्या व भाडयाच्या मालमत्तेवरील कर.

viii) अनुदान

अ) विवीध योजने अंतर्गत राज्य शासनाकडे दावा केलेले प्रमाणीत बियाणे विक्रीवरील अनुदानाचे लेखांकन हे प्रत्यक्षात चालु वर्षात प्राप्त झालेली रक्कम व पुढील वर्षात लेखे अंतीम होण्यापुर्वीच्या तारखेपर्यंत प्राप्त होणारी रक्कम या मर्यादेपर्यंत करण्यात आलेले आहे.

ब) ब्रीडर सीड खरेदीवरील अनुदानाचे लेखांकन हे प्रत्यक्ष प्राप्तीच्या आधारे केलेले आहे.

क) उत्पादन विषयक अनुदानाची राज्य शासनाकडे करण्यात आलेली मागणी ही पायाभुत व प्रमाणीत बियाण्याच्या खरेदीवर केलेली आहे. हया अनुदानाचे लेखांकन प्रत्यक्ष प्राप्त राशिवर केल्या गेले आहे. ज्यावेळी हे अनुदान मिळाले त्यावेळी ते Subsidy payable Account ला क्रेडीट केल्या जाते. ज्यावेळी असे अनुदान नजीकच्या भवीष्यात मिळण्याची शक्यता कमी असते अशा स्थितीत बोनस म्हणुन देण्यात येते. व अशी राशी खरेदीचा समावेशक भाग समजल्या जाते. व जर अशी सबसीडी नंतरच्या वर्षात शासनाकडून मिळाली तर नंतरच्या वर्षाचे उत्पन्न म्हणुन लेखांकन केले जाते.

xi) निम्नस्तर/नापास बियाणे तथा रूईची विक्री

बिजोत्पादकांचे निम्नस्तर/नापास बियाणे तथा रूई यांची विक्री कंपणीच्या खात्यात विक्री म्हणुन लेखांकीत करण्यात येते. व हया विक्री राशीतुन प्रत्यक्षात बिजोत्पादकांना झालेले शोधन वजा करून लेखांकीत करण्यात येते.

x) खरेदी

अ) प्रमाणीत/सत्यप्रत बियाणे गुणवत्ता नियंत्रण प्रयोगशाळेत बिज परीक्षणामधे पास निकाल जाहीर झाल्यानंतरच त्याची खरेदीविषयक नोंद लेखा पुस्तकात घेतलेली आहे. जेथे कच्चे बियाणे खरेदीचे धोरण आहे. तेथे महामंडळाच्या गुणवत्ता नियंत्रण प्रयोगशाळत पात्र झालेल्या बियाण्याची नोंद खरेदी व स्कंध पुस्तकात घेतली जाते व मुल्यांकन केले जाते. कच्चे बियाणे मग ते महामंडळाच्या गोदामात व प्रासेसरच्या प्लॅन्टवरचे

असो जर ते प्रयोगशाळा परीक्षणामधे नापास झाले त्याबाबत खरेदीविषयक नोंदी घेण्यात येत नाहीत व त्याचे मुल्यांकन करण्यात येत नाही. मात्र सरकी कच्या बियाण्याची खरेदीची नोद स्कंध स्विकृती प्राप्ती नंतरच घेण्यात येते.

ब) खरेदी करण्यात आलेले भांडार व सुटे भाग हया बाबी उपभोग्य म्हणुन गृहीत धरण्यात आले असुन अहवाल वर्षात नफा-तोटा पत्रकात नावे टाकण्यात आलेले आहेत.

xi) स्कंध (साठा) मुल्यांकन

अ) विवीध प्रकारचे बियाणे व प्रक्रीया सामुगी व इतर उपलब्ध सामुग्रीचे मुल्यांकन प्रत्यक्षपणे साठयाची पडताळणी करून व्यवस्थापणाद्वारे प्रमाणीत करण्यात आले आहे. पायाभुत बियाणे, प्रमाणीत बियाणे यांच्या साठयाचे मुल्यांकन हंगामातील सरासरी भारांकीत मुल्य वा नक्त वसुलीयोग्य मुल्य यापैकी जे कमी असेल त्या आधारावर करण्यात आलेले आहे. सदर मुल्यात खरेदी मुल्य,प्रक्रीया खर्च याचा समावेश आहे.

महामंडळाच्या व्यवसायाचे स्वरूप हे हंगामी असल्याने प्रती क्विंटल खर्चाचे मापण हे त्यापुर्वीच्या हंगामातील प्रतीक्विंटल सरासरी मुल्याच्या आधारावर करण्यात आले आहे.

प्रक्रीया सामुग्रीचे मुल्यांकन हे भारांकीत सरासरी व्यय ज्यात प्रत्यक्ष खर्च व अन्य खर्चाचा समावेश नाही. या आधारावर करण्यात आलेले आहे.

ब) ज्या बियाण्याची वैधता संपलेली आहे, असे बियाणे पुर्नप्रमाणीत करण्यात येते अथवा नॉनसीड म्हणुन विकण्यात येते. ज्या बियाण्याचे पुर्नप्रमाणीकरण झालेले आहे. परंतु ज्याचे निकाल ३१ मार्च नंतर प्राप्त झाले, अशा संभाव्य प्रमाणीत बियाण्याचे मुल्यांकन उपराक्त (अ) प्रमाणे करण्यात आलेले आहे. नापास/ लोग्रड/नॉन सीड इत्यादीचे मुल्यांकन नक्त वसुलीयोग्य किमतीच्या आधारावर करण्यात आलेले आहे.

क) प्रक्रीयेत असलेल्या नवीन साठयाचे त्याचप्रमाणे ज्या नवीन साठयाचे निकाल अद्याप अप्राप्त आहेत अशा बियाण्याच्या साठयाचे मुल्यांकन खालीलप्रमाणे करण्यात आलेले आहे.

१) महामंडळाच्या स्वतःच्या साठयाबाबत :-

चांगले बियाणे व निकाल अप्राप्त असलेल्या बियाण्याचे बाबतीत खरेदी खर्च अधिक वापरात आणलेला बारदाना व कापडी पिशव्या यावरील खर्च अशा एकुन किमतीने मुल्यांकन केलेले आहे. तथापी ३१ मार्च नंतर जो साठा नापास झाला त्याची किंमत एकुन किमतीतुन कमी करण्यात आलेली नाही.

२) बिजोत्पादकांच्या साठयाबाबत :

ज्या बियाण्याबाबत निकाल हा अप्राप्त आहे अशा बियाण्याबाबत वापरात आणलेला बारदाना व कापडी पिशव्याच्या किमतीचे मुल्यांकन केलेले आहे.

ड) नुतणीकरण साठयाबाबत पुनःप्रक्रीया करण्याचा खर्च रिप्लेसमेंट कॉस्ट म्हणुन त्याची गणना करण्यात आलेली आहे.

xii) कर्मचाऱ्यांचे लाभः

अ) कर्मचाऱ्यांचे अल्पमुदती लाभः

महामंडळाच्या कर्मचा यांचे सेवा संबंधी अल्प मुदती लाभाचे मान्यताप्राप्त खर्च नफा-तोटा पत्रकामधे दर्शविण्यात आला आहे.

ब) कर्मचाऱ्यांना निवृत्ती नंतरचे लाभः

१.भविष्य निर्वाह निधी-

कर्मचाऱ्यांचे भविष्य निर्वाह निधीचे महामंडळाचे अंशदानाचा मासीक दर निश्चीत आहे. हे निश्चीत मासीक अंशदान नियमीतपणे दरमहा कर्मचारी भविष्य निर्वाह निधी संगठन, भारत सरकार यांचेकडे वेळेच्या आत जमा करते व ही रक्कम नफा-तोटा पत्रकामधे नावे टाकण्यात येते.

२) उपदान-

महामंडळाकडे पात्र असलेल्या कर्मचा यांकरीता उपदान (सेवा निवृत्ती लाभ) योजना आहे. निवृत्त होणारे कर्मचारी, नोकरी दरम्यान मृत्यु अथवा बडतर्फ कर्मचारी यांना सेवा झालेल्या प्रत्येक पुर्ण वर्षाकरीता १५ दिवसाच्या वेतनाऐवढा लाभ दिल्या जातो. कंपणीने एल आय सी कडे उपदान निधी पॉलीसी काढलेली आहे. या निधी करीता एल आय सी प्रोजेक्टेड युनिट क्रेडीट मेथड पध्दतीने महामंडळाची देयता दरवर्षी निश्चीत करते व ही देयता रक्कम नफा-तोटा पत्रकामधे नावे टाकण्यात येते.

३) अर्जित रजा रोखीकरण-

नियमीत कर्मचाऱ्यांच्या अर्जित रजा रोखीकरणा करीता एल आय सी कडे पॉलीसी काढलेली आहे या पॉलीसी च्या देय रकमेचे निर्धारण एल आय सी प्रोजेक्टेड युनिट क्रेडीट मेथड पध्दतीने महामंडळाची देयता दरवर्षी निश्चीत करते व ही देयता रक्कम नफा-तोटा पत्रकामधे नावे टाकण्यात येते.

xiii) तरतुदी/मालमत्ता अपलेखीत करणे-

व्यापारी येणे आणी अल्प मुदती मालमत्ता ज्यांच्या पुर्ण प्राप्ती साठी महामंडळ सांशक आहे त्याबाबत १०० टक्के तरतुद केलेली आहे.

ixv) संशोधन व विकास खर्चः-

AS-२६ च्या पुर्ततेकरीता अमुर्त संपत्ती बाबत महामंडळामार्फत नवीन संशोधीत बियाणे वाण विकसीत करण्यासाठी महसुली/भांडवली खर्च करण्यात येतो तो नफा-तोटा पत्रकामधे त्याच वर्षी नावे टाकण्यात येते. सन २०१६-१७ या वर्षात महामंडळाने संशोधन व विकास यावर कोणताही भांडवली खर्च केलेला नाही सबब नफा-तोटा पत्रकाला ही रक्कम नावे टाकण्यात आलेली नाही

.

XV) **उत्पन्नावरील कर :-**

१. अहवाल वर्षातील करामध्ये वर्तमान आयकर आणि स्थगित कर यांचा समावेश आहे.

२. सद्याचा कर हा आयकर कार्यालयाकडे प्रचलीत कर दरानूसार परिगणना करुन अपेक्षीत रक्कमेचा भरणा करण्यांत येतो.

३. सनदी लेखापाल संस्थेच्या (ICAI) मार्गदर्शक तत्व ३ नुसार, अकाउंटींग स्टॅंडर्ड २२ प्रमाणे बुक नफा आणि कर नफा यातील फरक म्हणजेच प्रलंबीत कर होय. प्रचलीत कराचा दर हा वेळेच्या फरकाच्या प्रमाणात स्पष्ट करण्यांत येतो. प्रलंबीत कराबाबत, प्रलंबीत कर देयता ही रास्त निश्चितता आणि वास्तविक निश्चिततेनूसार प्रलंबीत कर मालमत्ता ही भविष्यातील पुरेशा करपात्र उत्पन्नाच्या प्रमाणात असते.

४. मागील वर्षातील तोटा पुढील वर्षात स्थानांतरीत करण्यासाठी आणि अबाधित घसारा ठरविण्यासाठी, वास्तविक निश्चिततेनूसार प्रलंबीत कर मालमत्ता ही भविष्यातील पुरेशा करपात्र उत्पन्नाच्या प्रमाणात असावी लागते आणि इतर परिस्थितीमध्ये रास्त निश्चिततेनूसार प्रलंबीत कर मालमत्ता ही भविष्यातील पुरेशा करपात्र उत्पन्नाच्या प्रमाणात असावी लागते.

XVI) **प्रति भाग उत्पन्न :**

१. मुळ प्रतीभाग लाभः

मुळ प्रतिभाग लाभ हा अहवाल वर्षातील नफा किंवा तोटा याला अहवाल वर्षातील थकबाकीत असलेले सरासरी सर्व समभाग यांनी विभागुन निर्धारीत केला जातो. समभागांची विभागणी आणि अधिलाभांश भाग निर्धारीत करण्यासाठी अहवाल वर्षातील थकबाकीत असलेले सरासरी सर्व समभाग हे समायोजित केले जातात.

२. सौम्य प्रतीभाग लाभः

सौम्य प्रतिभाग लाभ हा अहवाल वर्षातील नफा किंवा तोटा याला अहवाल वर्षातील थकबाकीत असलेले सरासरी सर्व समभाग यांनी विभागुन निर्धारीत केला जातो. सर्व संभाव्य समभाग निर्धारीत करण्यासाठी अहवाल वर्षातील थकबाकीत असलेले सरासरी सर्व समभाग आणि समभाग धारक हे समायोजित केले जातात.

XVII) **मालमत्तेचे मूल्य कमी होणेः**

जेव्हा मालमत्तेचे नक्त मुल्य वसुलीयोग्य मुल्यापेक्षा जास्त होते. तेव्हा त्याला मालमत्तेचे मुल्य कमी होणे असे म्हणतात. त्यावर्षी किंमतीमध्ये ऱ्हास होतो त्यावर्षीच्या नफा-तोटा पत्रकाला सदरची ऱ्हास वर्ग केली जाते.

मागील आर्थिक वर्षामध्ये निदर्शणास आलेला सदर खर्चाची पुर्तता ही वसूलीयोग्य अंदाजीत रकमेच्या बदलानूसार करण्यांत येते.

XViii) **तरतूदी, संभाव्य देयता आणि संभाव्य मालमत्ताः**

i. मोजमापनामध्ये अंर्तभूत केलेल्या अशा तरतूदी की, ज्यामध्ये अंदाजपत्रकाचा उल्लेखनीय सहभाग असतो, मागील घटनांमूळे अशा तरतूदी ज्या सद्यस्थितीत विश्वसनीय पध्दतीनूसार अंदाजपत्रीत करुन निर्धारीत करण्यांत आलेल्या आहेत, आणि अशा अंदाजपत्रकामध्ये संसाधनाचा परतावा होण्याची शक्यता आहे.

ii. संभाव्य देयता ही ओळखल्या जावू शकत नाहीत परंतू टिपणीमध्ये दर्शविल्या जातात.

iii. संभाव्य मालमत्ता ही ओळखल्या ही जावू शकत नाही आणि आर्थिक विवरणामध्ये सुध्दा दर्शविल्या जात नाही.

अनुसूची : २६. लेख्याबाबत टिपणी :

i) संभाव्य देयता :

अ) महामंडळाविरूध्द असलेले दावे जे देय म्हणुन स्वीकृत केलेले नाही.

१. सन २००८-२००९ या कालावधीत मध्यप्रदेश राज्याकरीता असलेला रू.१२,७७,६५१/- (सकल) विक्री कर विषयक राशी (मागील वर्षी रूपये २,९६,६८,६९६/- (सकल) मध्यप्रदेश आणि महाराष्ट्र राज्याकरिता) याबाबत अपीलीय प्राधिकरणाकडे अपील प्रलंबीत आहेत.

२. कंत्राटदार/बिजोत्पादक/ग्राहक यांनी महामंडळाविरूध्द २,४२,९६,१४२/- रूपयाचे दावे दाखल केलेले आहेत. (मागील वर्षी रू. २,६८,७०,५४४/-कामगार व कर्मचारी यांनी महामंडळाविरूध्द दाखल केलेल्या दाव्याबाबत देयता रक्कम अनिश्चीत आहे.

३. लोग्रेड/नापासबियाणे व नॉनसीड विक्री बाबत कृषी उत्पन्न बाजार समीतीचे शुल्क निर्धारीत नाही यामुळे उल्लेखित केले नाही.

४. फिरता ऋण निधी वरील व्याजाबाबत राज्य शासनाकडून माहीतीची प्रतीक्षा आहे, ही रक्कम निर्धारीत केलेली नसल्यामुळे पुरविण्यात आलेली नाही.

५. मध्यप्रदेशातील एका आयोजकाने एकल लवादासमोर ५,९४,२४,०००/- रूपयाचा दावा दाखल केलेला असुन दावा प्रक्रीया चालु आहे.

६. दर आणि कर रू. ७४,४४,११९/- (मागील वर्षी रू. ८८,४२,०४४/-)

ब) वचनबध्दता :-

करारातील भांडवली खर्चाची अनुमाणीत रक्कम रू. ३,७३,९३,९५९/- भांडवली लेख्याला टाकावयाची बाकी आहे.(मागील वर्षी रू. २,७०,२६,७५०/-)

II) महामंडळाकडे उपलब्द माहीती नुसार लघु संलग्नकायद्याअंतर्गत कुठल्याही पुरवठादाराकडून १ लाखपेक्षा जास्त व ३० दिवसाकरीता देय रक्कम व व्याजासंदर्भात कुठलेही दावे नाहीत (आणि लघु/किरकोळ पुरवठादारांची बाकी मुळ रक्कम आणि/किंवा व्याजाची स्थीती वर्षाचे शेवटी दर्शवीलेली आहे.)

iii) कंपनी अधिनियम, २०१३ च्या कलम १३५(१) नुसार कंपनीने अहवाल वर्षात संयुक्त सामाजीक जबाबदारी CSR समीती स्थापन केलेली आहे. या समीतीचे कार्यक्षेत्र कंपनी अधिनियम, २०१३ च्या अनुसुची ७ प्रमाणे आहे. कंपनी अधिनियम, २०१३ च्या कलम १३५(५) नुसार कंपनीने मागील ३ वर्षाच्या निव्वळ नफ्याच्या सरासरीच्या किमान २ टक्के खर्च करणे आवश्यक आहे. कंपनीने अहवाल वर्षात ९०,९८,०४१/- रूपये संयुक्त सामाजीक जबाबदारीच्या कार्यावर खर्च केलेले आहेत.

iv) महामंडळास पुरवठा करणाऱ्या कंपन्यांच्या स्थितीबाबत micro Small & Medium Enterprises Act २००६च्या अंतर्गत कोणतीही सुचना प्राप्त झालेली नाही आणि/म्हणुन या बाबत अदा केलेली /देय असलेली रकमेबाबत माहीती दर्शविलेली नाही.

v) कर्मचारी लाभ खर्च व्यवस्थापकीय संचालक यांचे मानधनासह खालील प्रमाणेः

(रूपयामधे)

विवरण	२०१६-१७	२०१५-१६
१. वेतन व भत्ते	१६,८५,२१९	१४,४८,६८६
२. रजा वेतन अंशदान	७८,५८४	२,०४,६६७
एकुण	१७,६३,८०३	१६,५३,३५३

vi) विविध ऋणको व धनको आणि अग्रीम व आधीक्ये यांची लेखा पुस्तकानुसार संबंधीतांकडून खात्री व्हावयाची आहे व या बाबत काही लेखा पुस्तकात समायोजन असल्यास याची खात्री झाल्यानंतर करण्यात येईल.

vii) ऋण आणि अग्रीम येणे रक्कम :-

(रूपयामधे)

अक्र	विवरण	रक्कम थकीत		कमाल थकीत	
		चालु वर्ष	मागील वर्ष	चालु वर्ष	मागील वर्ष
१.	संचालक -	-	-	७३,००८	७२,८०५
२.	व्यवस्थापकीय संचालक	-	-	२२,४०७	९५,६५७

VIII - अहवाल वर्षातील स्वरूप लक्षात यावे या हेतुने मागील वर्षाशी संबंधीत रकमांचे वर्गीकरण/पुर्नमांडणी करून नजीकच्या रूपयापर्यंत करण्यात आलेले आहे.

XI - कंपनीने औद्यौगीक विकास महामंडळ/शासनाकडून १५ ठिकाणी जमीन ९९ वर्षाच्या भाडेपट्ट्यावर घेतलेली आहे. ही भाडेपट्ट्याची रक्कम प्रतीवर्ष २,०७,१९६/- रूपये नफा-तोटा खात्याला वर्ग केलेले आहेत.

x - कंपनी भविष्य निर्वाह निधी, गुंतवणुकदार शिक्षण सुरक्षा निधी, समुह विमा, आयकर, विक्री कर, सेवा कर आणि इतर वैधानीक वादरहीत देय निधी संबंधीत प्राधिकरणाकडे नियीमत जमा केलेला आहे.

xi - ०८.११.२०१६ ते ३०.१२.२०१६ या कालावधीत घेतलेल्या आणि खालील तक्त्यामध्ये दिलेल्या विशिष्ट बॅक नोट्सच्या (SBN) तपशीलाबाबत खुलासा.

विवरण	SBNs	इतर परिमाणातील नोटा	एकुण
०८.०१.२०१६ रोजीची अंतिम रक्कम	६०,५००	२,२६,६७६	२,८७,१७६
(+) परवानगी प्रमाणे मिळकत	*४,२२,०६,३३५	१७,०१,१९०	४,३९,०७,५२५
(-) परवानगी प्रमाणे शोधन	०	१५,७५,१८१	१५,७५,१८१
(-) बॅकेत जमा केलेली रक्कम	*४,२२,६६,८३५	५०,३८३	४,२३,१७,२१८
३०.१२.२०१६ रोजीची अंतिम रक्कम	०	३,०२,३०२	३,०२,३०२

* महामंडळाच्या प्रचलीत पध्दतीनूसार, शेतकरी बॅक चलनाद्धारे रक्कम महामंडळाच्या खात्यामध्ये प्रत्यक्ष जमा करतात. त्यानूसार, शेतकऱ्यांनी भरलेली ही रक्कम महामंडळाच्या खात्यावर जमा केली जाते. नोटांच्या परिणामातील तपशीलाची कोणतीही माहीती नसल्यामुळे संपूर्ण रक्कम ही SBNs मध्ये दर्शविलेली आहे. Ministry of Fianance, Depptt. Of Economic Affiars vide S.O.३४९० (E) यांच्या अधिसुचनेनूसार, बियाण्याच्या विक्रि करिता महामंडळाला विशिष्ट बँक नोट्स घेण्याची परवानगी देण्यात आली होती.

XII - भारतीय सनदी लेखापाल संस्थेने (ICAI) जारी केलेले मान्यता प्राप्तविषयक मानकः

अ. कर्मचारी लाभ-

कर्मचाऱ्यांच्या लाभाचे सविस्तर विवरण खालीलप्रमाणेः

भविष्य निर्वाह निधी :-

भविष्य निर्वाह निधी हे निवृत्ती नंतरच्या लाभाची व्याख्या असुन याचा महामंडळाचे अंशदान निधी दरवर्षी नफा-तोटा खात्यामधे संबंधीत खात्याचे नावे दाखविण्यात येतो.

उपदानः (ग्रॅच्यूइटी) :-

उपदान योजने अंतर्गत प्रत्येक पात्र कर्मचा यांना त्याच्या शेवटच्या वेतनाचा विचार करून महामंडळामधे त्याच्या रूजु तारखेपासुन त्याने पुर्ण केलेल्या प्रत्येक सेवा वर्षाला १५ दिवसाचे वेतन याप्रमाणे लाभ देण्यात येतो. हा लाभ मृत्यु, राजीनामा, सेवेतुन बडतर्फी इ. जे अगोदर असेल त्याकरीता देण्यात येतो. हा लाभ ५ वर्ष सेवा पुर्ण झाल्यानंतर किंवा मृत्युनंतर देय राहतो.

अक्र.	विवरण	रक्कम (रूपयात)
१	सरासरी मासीक वेतन- ५६५ कर्मचारी	३८,६४०.००
२	३१.०३.२०१७ रोजी जमा देयता	२६,२३,३१,२२८.००
३	३१.०३.२०१७ रोजी शिल्लक निधी	२५,८४,६९,४३१.००
४	निधी मधील तुट (२-३)	३८,६१,७९७.००

विमा कंपनीने सांगीतल्याप्रमाणे रू.३८,६१,७९७/- या देयतेची अल्पकालीन तरतुद केलेली आहे **(अनुसुची-७)**

अर्जीत रजा रोखीकरणः

महामंडळ सेवानिवृत्तीच्या आधारावर अर्जीत रजा रोखीकरणाची जी रक्कम निघते ती ताळेबंदाला विमा कंपनीच्या निधीला दर्शविण्यात येते.

अक्र.	विवरण	रक्कम (रूपयात)
१	सरासरी मासीक वेतन- ५६५ कर्मचारी	३९५६७
२	३१.०३.२०१७ रोजी जमा देयता	१९,११,२३,५१०
३	३१.०३.२०१७ रोजी शिल्लक निधी	१८,५०,६४,७१६
४	निधी मधील तुट (२-३)	६०,५८,७९४

विमा कंपणीने सांगीतल्याप्रमाणे रू. ६०,५८,७९४/- या देयतेची अल्पकालीन तरतुद केलेली आहे (अनुसुची-७)

ब. प्रती समभाग उत्पन्न :- (रूपयांमधे)

विवरण	२०१६-२०१७	२०१५-२०१६
मुळ उत्पादन प्रती समभाग खालीलप्रमाणे परीगणीत केलेले आहे		
सामान्य समभागधारकांना देण्यायोग्य निव्वळ नफा	४५,८९,०९,४८१	३१,१०,०४,५९६
आकडेवारीने थकीत सामान्य समभाग	४,१८,४४५	४,१८,४४५
प्रत्येक समभागावरील मुळ उत्पादन (दर्शनी मुल्य १०० प्रती समभाग) अ/ब	१,०९७	७४३

क. प्रलंबीत करदेयता/संपत्ती

सनदी लेखापाल संस्थेने, विस्थगीत कर संपत्ती व देयते बाबत एएस-२२ नुसार विभागणी केली ती खालीलप्रमाणेः

. (रूपयांमधे)

विस्थगीत करदेयता	संपत्ती	देयता	शिल्लक
सुरूवातीची शिल्लक		४६,९१,४५८	
खात्यानुसार काढलेला घसारा व आयकर अधिनियमानुसार काढलेला घसारा यातील फरक		७८,०६,३३०	
इतर बाबी	४,५४,१८०		
एकुन			
अखेरची निव्वळ देयता			१,२०,४३,६०८

ड. विभाजीत (सेगमेंट) अहवालः

महामंडळाचा प्रमुख व्यवसाय फक्त बियाण्यापुरता व भौगोलीक प्रदेशापुरता मर्यादीत असल्यामुळे भारतीय सनदी लेखापाल संस्थेच्या ए.एस. १७ नुसार वेगळे दर्शविण्याची आवश्यक्ता नाही.

इ. संबंधीत व्यक्ती प्रगटन

१) संबंधः

महत्वपुर्ण व्यवस्थापन व्यक्ती आणि नातेवाईकः

अ.क्र.	नांवे	पदनाम
१.	श्री ओमप्रकाश एन. देशमुख (२९.०५.२०१७ पासुन)	व्यवस्थापकीय संचालक
२.	श्री आर. व्ही. गमे (०६.०६.२०१६पासुन ते ०२.०५.२०१७)	व्यवस्थापकीय संचालक
३.	श्री अरुण बी. उन्हाळे (१७.०१.२०१५पासुन ते १०.०५.२०१६)	व्यवस्थापकीय संचालक
४.	श्री संजय एस धोत्रे	संचालक
५.	श्री व्ही. टी. देशमुख	संचालक
६.	श्री बी. व्ही. देशमुख	श्री.व्ही.टी.देशमुख यांचा मुलगा
७.	श्री डी. व्ही. देशमुख	श्री.व्ही.टी.देशमुख यांचा मुलगा
८.	श्रीमती एस.बी. देशमुख	श्री.व्ही.टी.देशमुख यांची सुन
९.	श्रीमती पि.डी. देशमुख	श्री.व्ही.टी.देशमुख यांची सुन

२) अहवाल वर्षात संबंधीतांशी केलेले सर्वसाधारण व्यवहार

अक्र	नाव	रक्कम (रूपयामध्ये)	विवरण
१.	श्री आर. व्ही. गमे (०६.०६.२०१६पासुन ते ०२.०५.२०१७)	१३,९०,२३२	मानधन
२.	श्री अरुण बी. उन्हाळे (१७.०१.२०१५पासुन ते १०.०५.२०१६)	२,९०,४८७	मानधन
३.	श्री संजय एस धोत्रे	५,०००	बैठक फी
४.	श्री व्ही. टी. देशमुख	८,०००	बैठक फी
		३,२०,६०१	बियाणे खरेदी
५.	श्री बी. व्ही. देशमुख	२,७६,४७९	बियाणे खरेदी
६.	श्री डी. व्ही. देशमुख	२,२५,२४०	बियाणे खरेदी
७.	श्रीमती एस.बी. देशमुख	१२,४६३	बियाणे खरेदी
८.	श्रीमती पि.डी. देशमुख	९१,९०२	बियाणे खरेदी

XIII - खरेदी विक्री साठा याबाबत विवरणः

	विवरण	२०१६-२०१७		२०१५-२०१६	
		मात्रा (क्विंटल)	रक्कम (रूपये)	मात्रा (क्विंटल)	रक्कम (रूपये)
अ)	पायाभुत बियाणेः				
	प्रारंभण स्कंध	९९३	५५,००,०००	६८३	४१,००,०००
	खरेदी	८०,८१८	३३,२७,१५,९०३	७४,३८३	३३,२५,६६,६२६
	विक्री	७२,८५९	५१,३१,१७,९७२	६६,६०५	४२,२६,००,७७७
	संवरण स्कंध	१,४९५	७३,००,०००	९९३	५५,००,०००
ब)	प्रमाणीत, कच्चे आणी सत्यप्रत बियाणेः				
	प्रारंभण स्कंध	२,४३,३९९	१,१६,८४,००,०००	२,७५,२३०	१,१५,१४,००,०००
	खरेदी	९,१८,१२७	५०४,७६,६७,२३	८,४७,६३४	३,९२,४५,१८,०८०
	विक्री	८,८१,९३३	६३३,३७,८६,२१३	८,०६,६०१	४,७६,१९,८४,९२२
	संवरण स्कंध	२,३१,७२५	८८,४८,००,०००	२,४३,३९९	१,१६,८४,००,०००

टिपणीः- संवरण स्कंधामधे, ५५,३२५ क्विंटल बियाणे हे लोग्रेड, नापास, नॉन सिड प्रक्रीया तुट व इतर तुट असलेले दर्शविण्यात आलेले नाही. (मागील वर्षी असे बियाणे ८०,३३२ क्विंटल होते) परीशिष्ट १ ते २६ वर स्वाक्षरी

आमच्या सोबतच्या अहवालाप्रमाणे
टिएसीएस ॲन्ड कंपनी करिता सनदी लेखापाल

सीए एस. चित्रा रणजीत
भागीदार
सभासद क्र. १०४१४५
FRN No. ११५०६४ W
नागपुर ७ ऑगष्ट २०१७

संचालक मंडळाच्या वतीने व करिता

ओमप्रकाश देशमुख, भा.प्र.से.
व्यवस्थापकीय संचालक
डिन नं. ०७८३६४७३

विजय कुमार, भा.प्र.से.
अध्यक्ष
डिन नं. ०७२६२६२७

विनय वर्मा
कंपनी सचिव

संजय ठकरार
महाव्यवस्थापक (वित्त)
मुंबई ५ ऑगष्ट २०१७

तरते भांडवल विवरण (कॅश-फ्लो स्टेटमेंट) दि. ३१ मार्च २०१७ वर्षाकरीता

विवरण	३१.०३.२०१७ रोजी संपलेल्या चालु अहवाल कालावधीचे आकडे	३१.०३.२०१६ रोजी संपलेल्या मागील अहवाल कालावधीचे आकडे
अ) कॅश फ्लो प्रत्यक्ष व्यवहारातुन		
१. कर आणी विशेष बाबी पुर्व नफा	६९,७४,४९,१३१	५०,०८,४७,२८४
समायोजन:		
घसारा	१,०३,९१,२८२	१,०३,६२,२४७
मागिल वर्षातील समायोजन	२,२३,६१७	(७,७३,५८७)
अचल संपत्ती विक्रीवरील नफा	(९९,३५७)	०
दिलेले व्याज	३४,५६,४००	१,३७,३०,५१९
निर्लेखीत भाडेपट्टी	२,०७,१९६	२,०७,१९६
२. खेळते भांडवलातील बदलापुर्वीचा नफा	७१,१६,२८,२६९	५२,४३,७३,६५९
समायोजन:		
दिर्घ व अल्प मुदती अग्रीम	(२७,६१,२७,६३९)	(६६,९३,४४,५२७)
ऋणको	(३७,२३,५९,६१५)	(८,१४,५२,६७७)
इतर चल संपत्ती	३०,६२,४६,८४	(१,८४,७९,०५६)
साठा	३२,४७,००,०००	(६,६४,००,०००)
व्यपारी व चल देयता आणी तरतुदी	(२५,७०,२८,३६९)	३५,९०,८६,१२३
३. व्यवहारातुन रोख निर्मीती	१६,१४,३७,३३०	४,७७,८३,५२२
प्रत्यक्ष कर (नक्त)	(२५,६०,६२,४१८)	(१२,१२,५८,७५८)
दिलेला लाभांश	(५०,३६,३०५)	(५०,३६,३०५)
सीएसआर खर्च	(९०,९८,०४२)	(२०,३६,७१४)
अनुदानातुन महसुली खर्च/परतफेड	(७,०४,३५,९९८)	(२,९१,३७,९८५)
प्रत्यक्ष व्यवहारातुन विशेष बाबी पुर्वी प्राप्ती	(१७,९१,९५,४३३)	(१०,९६,८६,२४०)
ब) **कॅश फ्लो गुंतवणुक व्यवहारातुन**		
चल संपत्ती/प्रगती पथावरील कार्य(निव्वळ)	(५,२६,३५,३१७)	(८,०३,९४,७९५)
चल संपत्ती विक्री	२,७१,१०२	०
गुंतवणुक व्यवहारातुन नगद रक्कम	(५,२३,६४,२१५)	(८,०३,९४,७९५)
क) कॅश फ्लो वित्तीय व्यवहारातुन		
उसनवार पासुन प्राप्ती	(५,५२,०४,९७५)	१७,८५,४७,४६७
दिलेले व्याज	(३४,५६,४००)	(१,३७,३०,५१९)
भांडवली अनुदान	१,४२,५५,०००	१३,०३,७०,०००
वित्तीय व्यवहारातुन नगद रक्कम	(४,४४,०६,३७५)	२९,५१,८६,९४८
रोकड वाढ/घट आणी रोखीचे सममुल्य	२७,५९,६६,०२३	१०,५१,०५,९१३
वर्षाचे सुरूवातीस रोख व रोख सममुल्य	१,९८,७९,९२,७०२	१,८८,२८,८६,७८९
वर्षाचे शेवटी रोख व रोख सममुल्य	१,७१,२०,२६,६७९	१,९८,७९,९२,७०२
निव्वळ वाढ	(२७,५९,६६,०२३)	१०,५१,०५,९१३

आमच्या सोबतच्या अहवालाप्रमाणे
टिएसीएस ॲन्ड कंपनी करिता सनदी लेखापाल

सीए. एस. चित्रा रणजीत
भागीदार
सभासद क्र. १०४१४५
FRN No. ११५०६४ W
नागपुर ७ ऑगष्ट २०१७

संचालक मंडळाच्या वतीने व करिता

ओमप्रकाश देशमुख, भा.प्र.से.
व्यवस्थापकीय संचालक
डिन नं. ०७८३६४७३

विजय कुमार, भा.प्र.से.
अध्यक्ष
डिन नं. ०७२६२६२७

विनय वर्मा
कंपनी सचिव

संजय ठकरार
महाव्यवस्थापक (वित्त)
मुंबई ५ ऑगष्ट २०१७

३१ मार्च २०१७ रोजी संपत असलेल्या महाराष्ट्र राज्य बियाणे महामंडळ मर्या., अकोला ह्यांच्या लेख्याबाबत कंपनी कायदा २०१३ अनुच्छेद १४३ (६) (ब) च्या अनुसार भारताचे नियंत्रण व महालेखाकार यांची लेख्याबाबत टिपणी

कंपनी कायदा २०१३ मधील लेखांकनाच्या मान्य माणकानुसार ३१ मार्च २०१७ रोजी संपणाऱ्या आर्थिक वर्षाचे लेखे बनविण्याची जबाबदारी महाराष्ट्र राज्य बियाणे महामंडळाच्या व्यवस्थापनाची आहे. कंपनी कायदा २०१३ च्या अनुच्छेद १३९ (५) नुसार भारताचे नियंत्रण महालेखाकार यांनी वैधानिक लेखा परिक्षकाची नियुक्ती केली असून कंपनी कायदा कलम १४३ (१०) अंतर्गत ह्या आर्थिक लेख्याबाबत इन्स्टिट्युट ऑफ अकाऊंटस ऑफ इंडिया या व्यावसायीक संस्थेद्वारा नमुद केल्यानुसार ह्या आर्थिक लेख्याबाबत स्वतंत्र्य रित्या मत प्रदर्शीत करण्यास पुर्णतः जबाबदार आहे. हे त्यांनी केल्याचे त्यांच्या ०७ ऑगष्ट २०१७ रोजीच्या लेखा अहवालामध्ये दर्शविले आहे.

आम्ही भारताचे नियंत्रक व महालेखाकार यांच्या वतीने महाराष्ट्र राज्य बियाणे महामंडळ, अकोला यांचे ३१ मार्च २०१७ रोजी संपणाऱ्या आर्थिक वर्षाचे कंपनी कायदा २०१३ या अनुच्छेद १४३ (६) (अ) नुसार पुरवणी अंकेक्षण वैधानिक लेखा परिक्षकांच्या कोणत्याही तपासणी नोंदी शिवाय तसेच काही बाबतीत प्राथमिक चौकशी करुन वैधानिक लेखा परिक्षकांच्या अहवालावर तसेच पुरवणी अंकेक्षणाद्वारे कोणतेही आक्षेपार्ह बाबी निदर्शनास आल्या नाहीत

भारताचे नियंत्रक व महालेखाकार करिता

स्वाक्षरांकीत

(पी. माधवी)

महालेखाकार (लेखापरिक्षा) - III

ठिकाण : मुंबई

दिनांक : ०६ सप्टेंबर २०१७

महाराष्ट्र राज्य बियाणे महामंडळ मर्यादित

बिजोत्पादक / भागधारक यांचेकडून बँक खातेक्रमांकाचीमाहिती भरुन घ्यावयाचा अर्ज

१. नांव : ______________________

२. भागधारक आहे का ? - होय / नाही.

३. फोलिओ क्रमांक : * [ ]

४. पत्ता : ______________________

____

गांव ________ तालुका ________ जिल्हा ________

५. पॅन नंबर : [ ][ ][ ][ ][ ][ ][ ][ ][ ][ ]

६. आधार कार्ड नंबर : [ ][ ][ ][ ][ ][ ][ ][ ][ ][ ][ ][ ]

७. मोबाईल क्रमांक : १ [ ][ ][ ][ ][ ][ ][ ][ ][ ][ ]

२ [ ][ ][ ][ ][ ][ ][ ][ ][ ][ ]

८. बँकेचे नांव - राष्ट्रीयकृत बँक - उदा. (SBI, BOM, BOI, CBI, etc.) व इतर बँक

________________ शाखा : ________________

९. बँकेचा खाते क्रमांक [ ][ ][ ][ ][ ][ ][ ][ ][ ][ ][ ][ ][ ][ ][ ]

१०. बँकेच्या शाखेचा IFS Code No. [ ][ ][ ][ ][ ][ ][ ][ ][ ][ ][ ]

मी संस्थेला माझा खाते क्रमांक माझ्या नावाने अदा होणारी रक्कम, ही नमुद केलेल्या खात्यात RTGS / ECS / NEFT द्वारे जमा करण्यास माझी संमती आहे.

दिनांक : / /२० सही ....

बिजोत्पादक / भागधारकाची

वरील प्रमाणे महाबीज बिजोत्पादक / भागधारकाचे भरुन दिलेली माहिती त्यांनी सादर केलेल्या बँकेच्या पासबुकाची पहिल्या पानाची सत्यप्रत / बँक स्टेटमेंटची सत्यप्रत / रद्द केलेला चेकची प्रत आणि पॅन कार्ड नंबर व आधार कार्डची सत्यप्रत सादर केली आहे.

सहाय्यक क्षेत्र अधिकारी यांची सही ______________

नांव ______________

जिल्हा कार्यालयाचे नांव :- महाबीज ______________

फोलिओ क्रमांक पत्याचे स्टिकरवर दर्शविलेला आहे.

नोंदणीकृत कार्यालय : "महाबीज भवन", कृषि नगर, अकोला

महाराष्ट्र राज्य बियाणे महामंडळ मर्यादित

नोंदणीकृत कर्यालय : महाबीज भवन, कृषि नगर, अकोला ४४४ १०४

प्रतिनिधी नेमावयाचा फॉर्म

४० वी वार्षिक सर्वसाधारण सभा

मी / आम्ही (जर भागधारक संयुक्त भागधारक असतील तर) ____________

राहणार ________ तालुका ________ जिल्हा ________ महाराष्ट्र राज्य ________

बियाणे महामंडळ मर्यादितचा / चे भागधारक या द्वारे श्री/ श्रीमती/कु. ____________

____________ रा. ________ ता. ________ जि. ________

यांची डॉ.पंजाबराव देशमुख कृषि महाविद्यालय, कृषिनगर, अकोला - ४४४ १०४ येथील दिक्षांत सभागृहात बुधवार दि. ०४ ऑक्टोंबर २०१७ रोजी दुपारी ०१.०० वाजता भरणाऱ्या ४० व्या वार्षिक सर्वसाधारण सभेसाठी माझे / आमचे प्रतिनिधी म्हणून उपस्थित राहण्यास व माझा / आमच्या तर्फे आमसभेची संबंधीत कार्यवाही बाबत असणाऱ्या ठरावाबाबत जर मतदान झाल्यास मतदान करण्यासाठी नियुक्त करतो.

प्रतिनिधीची स्वाक्षरी ____________

भागधारक प्रमाणांकित

स्वाक्षरी

पत्ता ____________

____

धारण केलेल्या भागांची संख्या ( ) व फोलिओ नं. ( )

टिप : प्रतिनिधीत्वाचा फॉर्म एक रुपयाचा रेव्हेन्यु स्टॅम्प लावून महामंडळाच्या नोंदणीकृत कार्यालय महाबीज भवन, कृषि नगर,अकोला - ४४४१०४ येथे नियोजित वेळेपुर्वी ४८ तास अगोदर दाखल करणे आवश्यक.

महाराष्ट्र राज्य बियाणे महामंडळ

उपस्थिती पत्रक

मी ____________ रा. ________ ता. ________

जिल्हा ________ महामंडळाचा भागधारक / भागधारकाने नेमलेला प्रतिनिधी असून म.रा.बि.मं. मर्यादितच्या बुधवार दि.०४ ऑक्टोंबर २०१७ रोजी दुपारी ०१.०० वाजता डॉ.पंजाबराव देशमुख कृषि महाविद्यालय, कृषि नगर, अकोला येथील दिक्षांत सभागृह येथे होणाऱ्या ४० व्या सर्वसाधारण सभेसाठी माझी उपस्थिती नोंदविते.

स्वाक्षरी

टिप - सभेसाठी उपस्थित राहणारे भागधारक अथवा भागधारकांनी नियुक्त केलेले प्रतिनीधी यांना विनंती करण्यात येते की, त्यांनी उपस्थिती पत्रिका भरुन सभेच्या प्रवेशद्वारवर सादर करावी.